

Izhaja vsak dan s jutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po prasn-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—,
mesečna naročnina Din 20.—, za
tujino Din 30.— Uredništvo v
Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23.
Telefon uredništva 30-70, 30-69 in
30-71.

Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo.
— Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68.
Podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60.
Podružnica v Celju,
Slomškov trg št. 4.

Št. 107

Ljubljana, sobota, dne 4. oktobra 1930

Leto I.

Za obnovitev enotnosti britanskega imperija

Kar je imperijalna konferenca iz l. 1926 razdružila politično, naj letošnja zopet združi na gospodarski podlagi - Zgodovinska važnost problemov na dnevnem redu - »Anglija ni več gospodarica usode dominijonov« - Skeptična predvidevanja francoskega tiska

London, 3. oktobra. »Times« posveča imperijalni konferenci, ki je sedaj na sestanku, članek, v katerem označuje njene naloge v primeri z nalogami, ki so tvorile program zadnje imperijalne konference iz leta 1926. Ako se letošnja konferenca razlikuje od zadnje po tem, da so njeni člani skoro sami novi ljudje — piše list — je pa velika razlika med eno in drugo konferenco tudi z ozirom na njene glavne naloge. Konferenca iz leta 1926. se je vršila v znamenju vprašanja položaja posameznih dominijonov. Njena funkcija je bila, da določi, da so dominijoni popolnoma neodvisne enote, ki niso več v ničemer podrejene londonskemu parlamentu in londonski vladi. Njen rezultat je bil ta, da se je na njej uničilo edinstvo imperija s tem, da so se odpravile vse vezi, ki so spajale posamezne dominijone.

Letošnja konferenca, če ne izda vseh upov, ki se stavijo vanjo, se bo vršila v znamenju ideje sodelovanja in njena funkcija bo, da najde sredstva, s pomočjo katerih bodo mogle članice imperija skupno delati za pospeševanje skupnega blagostanja. Njen rezultat bo, kot se splošno pričakuje, ta, da spravi imperij na pot, na kateri najde novo edinstvo v svobodnem sodelovanju, da se s pomočjo tega sodelovanja premagajo težkoče, v katerih se nahajajo posamezni deli imperija.

V nadaljevanju pravi list, da bodo na dnevnem redu sicer tudi druga vprašanja, ki pa bodo imela le postransko važnost in ne bodo mogla oddaljiti konference od njene glavne cilja, ki je, da položi temelje novi dobi izdatnega in plodonosnega sodelovanja.

London, 3. oktobra. Hughes, bivši avstralski ministrski predsednik, je imel na študentskem zborovanju v Sidneyu govor, v katerem je izjavil, da vprašanje pravice dominijonov do izstopa iz imperija, katero je postavila sedaj Južna Afrika, ne more biti rešeno s strani Anglije same. To vprašanje se marveč tiče tudi vseh ostalih dominijonov.

Čas je — je rekel govornik — da Anglija spozna, da ni več gospodarica naše usode. Misl, da bi Anglija sama mogla razbiti britanski imperij, ne da bi nas vprašala za svet, je gorostasna.

Pariz, 3. oktobra. Tukajšnji listi pripisujejo britanski imperijalni konferenci veliko važnost, ker se predvideva, da bodo imeli njeni sklepi zelo dalekosežen vpliv na vso angleško in tudi evropsko politiko sploh. Saint-Brici piše v »Journalu«: »V hipu, ko se toliko govori o Panevropi, je na mestu vprašanje, ali ni to, kar se hoče napraviti, nekaj popolnoma podobnega skupnosti britanskih dominijonov. Na videz — odgovarja — je popolnoma ista stvar, a v bistvu je najbrže ravno nasprotje tega. Z načrtom Panevropse se hoče doseči grupacija držav, ki niso bile nikdar spojene med seboj z nikakimi vezmi. Za britanski imperij pa je vprašanje v tem, da se prepreči razpad grupacije, ki je omajano vsled istih vršanih, radi katerih bi se hotelo ustvariti panevropsko unijo. Britanski imperij

je ostal na varnem pred političnimi spori, ki so razdvajali Evropo, toda danes spravljajo njegov obstoj v nevarnost isti interesi, kateri bi si želeli v Evropi napraviti spravo. Imperijalna konferenca bo posebno v tem pogledu polna dragocenih naukov za nas.«

»Figaro« pravi, da s dominijoni odločeni, da ne dovolijo, da bi se centralna oblast, ki je zginila v politični obliki, zopet vzpostavila pod gospodarsko krinko. Z drugimi besedami: dominijoni, ki so postali neodvisni, hočejo preprečiti obnovitev enotnega imperija. Konferenca kot taka ne zahteva le britanska vprašanja. Dominijoni imajo svoje mnenje in svoje stališče o vprašanju varnosti in razorožitve in o delovanju Društva narodov. Londonska vlada je že dalj časa prisiljena se držati proč od agitacij na kontinentu. Med ameriški in britanski Združenimi državami se nahaja Evropa v kočljivem položaju. V tem pa še ni zadosten razlog, da bi jo stavili pod pretvezo federacije pod vodstvo Nemčije.

Volilni proglas voditeljev Heimwehra

Veliko razburjenje med vsemi meščanskimi strankami radi groženj s prevratom — Heimwehri pojdejo v volilni boj samostojno

Dunaj, 3. oktobra. d. Kakor znano, je bil včeraj objavljen glas vodstva Heimwehrov, ki sta ga podpisala notranji minister Starhemberg in drugi vodja Zveze Pfriemer. V oglašju je med drugim rečeno: »Če so Heimwehri danes položili svojo roko na krmilo vlade, se to ni zgodilo, da bi podpirali krščanske socialce, temveč zato, da obdržijo krmilo za Heimwehre. Pri tem so trdno odločeni, da si ga tudi od rdeče večine ne pustijo iztrgati iz rok.«

Ta objava se je seveda splošno tako razlagala, da bi heimwehrovski ministri, če bi volitve izpadle ugodno za opozicijo, tega ne priznali. Meščanski opozicijski listi so zaradi tega kljub mnogim konfiskacijam, ki so jim bili zadnje dni izpostavljeni, zavzeli ostro stališče napram nameram, ki so jim bili zadnje dni izpostavljeni, zavzeli ostro stališče napram nameram, ki so jim bili zadnje dni izpostavljeni, zavzeli ostro stališče napram nameram, ki so jim bili zadnje dni izpostavljeni.

Med tem pa se je notranji minister Starhemberg na pritisk drugih ministrov odločil, da s posredovanjem »Politične korespondence« nekaj popravi včerajšnjo objavo. On pravi, da so včerajšnja objava slabo razumeli. Posebno ugovarja Starhemberg mnenju, kakor da bi heimwehrovski ministri že vnaprej ne hoteli priznati volilnega rezultata.

Do tej izjavi so se duhovi deloma pomirili. Ali kljub temu mnogi listi vodstvo Heimwehrov še ostro graja, tudi tisti, ki so sicer prijazno razpoloženi napram Heimwehrom. »Neues Wiener Abendblatt« pravi: »Heimwehri se morajo varovati pred tem, da bi še dalje napravljali zmedo in nemir med meščanskim prebivalstvom.«

Škof Szepticki obsoja sabotažo proti Poljski

Za sabotažo s strani Ukrajincev so odgovorni komunisti

Varšava, 3. oktobra. AA. V intervjuu, ki ga je dal dopisniku lista »Express Porańie« grškokatoliški škof v Lvovu Andrej Szepticki, je le ta izjavil, da so za sabotažo proti Poljski s strani Ukrajincev odgovorni komunisti, ki imajo interes, da napravijo razdor med poljsko-rutenski odnošaji. Ta sabotaža je naperjena proti privatni lastnini, tako proti veleposestvom, kakor proti malim posestnikom in ima svoj izvor v komunistični propagandi. Veliko ukrajinsko organizacijo obsoja grškokatoliška cerkev kot tajno organizacijo in organizacijo, ki nima zveze z ukrajinskim prebivalstvom. Izvor delovanja organizacije se nahaja v inozemstvu, kjer se bavi njen predsednik Konovalev, ki se ne more smatrati za rutenskega političnega človeka. Rutenski prebivalci obsojajo sabotažo. Na koncu je Szepticki izjavil svoje zadovoljstvo glede razgovora z ministrom notranjih zadev Kladkovskim, ki je obljubil, da bo vlada z najenergičnejšimi ukrepi preprečila sabotažo, da pa vlada nima nobene namere, boriti se proti rutenski kulturi in prebivalstvu.

Velik potres v Perziji

Teheran, 3. oktobra. AA. 40 milj severno od Teherana je bil potres, ki je napravil veliko škodo.

Zasedanje sveta fašistovskih korporacij

**En del »generalnega štaba italijanskega gospodarstva« za spre-
membo linije fašistovske gospodarske politike**

Rim, 3. oktobra. n. V diskusiji, ki se vodi na zasedanju fašistovske korporacijskega sveta, je pravosodni minister postavil predlog o klasifikaciji posrednih sindikalnih organizacij. Naglašal je, da mora korporacijski sistem, »ahtj vse organizacije, tako delodajalske, kakor delavske in in-tualske. Korporacije se morajo urediti z zakonskimi odredbami. Poleg dosedanjih 12 sindikalnih zvez je treba tej organizaciji priključiti še eno. Za tesno sodelovanje med temi sindikalnimi zvezami bo morala skrbeti država. Vprašanja pobijanja brezposelnosti pa ne more niti ne sme reševati korporacijski svet, nego je to naloga države.

Poedini govorniki so v diskusiji naglašali potrebo, da se korporacijski svet postavi kot posvetovalen organ vlade, tako da bi se na ta način čim prej in na čim bolj uspešen način našel izhod iz sedanje gospodarske krize.

Ves fašistovski tisk opozarja, da je Mussolini v svojem govoru brez obotavljanja priznal težko gospodarsko položaj ter podal pravo sliko situacije, naglašajoč posebno borbo proti nepoštenim gospodarstvenikom in finančnim spekulantom. »Il Lavoro Fascista« smatra, da je treba prirediti borbo proti tem elementom, ki so v fronti kapitalistov. Treba je prestopiti iz defenzive v ofenzivo. Italijanski delavci so dokazali svojo zvestobo režimu in sedaj fašistovski

režim ne sme in ne more dopustiti, da bi bili delavci še bolj izkoriščani, varani in izžemani od onih, ki sejejo propast in bedo. »Giornale d'Italia« trdi, da gospodarska kriza dela velike skrbi vsemu svetu. Mussolini, pravi list, ima veliko sposobnost, da vidi v bodočnost, toda spremenitve tako kočljivega svetovnega pojava, kot je gospodarska kriza, le ne more apovedati, ker je ta problem pretežak. »Tribuna« pora, da svoje strani Mussolinijevo izjavo, da bodo morali biti kaznovani spekulanti, ker sejejo propast in bedo. Mussolini ima prav, pravi »Tribuna«, ko je zatrdil, da so takšne elemente zaporj premo in da jih je treba kaznovati s smrtjo. »Tevere« meni, da je Mussolini vse sistematično pripravil, da bi se Italija čim prej rešila te gospodarske krize.

Rim, 3. oktobra. AA. Na seji nacionalnega sveta za korporacije se je nadaljevala razprava o zadružnih vprašanjih. Govorila sta minister pravde Rocco in minister za korporacije Bottai. Nekateri člani sveta se predlagali izpremembo linije v fašističnem gospodarstvu. Minister Bottai je nastopil proti temu, češ, da je fašistično gospodarstvo še premlado in da ima še prekratko izkušnjo ter da fašistična revolucija ne more menjati poti po osebnih željah in nezadovoljstvih. Nocoj bo razprava zaključena, nakar se bo vršilo glasovanje o predloženem dnevnem redu.

Nemčija ne namerava zahtevati moratorija

Izjava ministra Dietricha o novem finančnem programu in parlamentarnem položaju

Berlin, 3. oktobra. AA. Zadnje čase so se razširile v inozemstvu vesti, da namerava Nemčija zahtevati moratorij na plačila, izvirajočega iz Youngovega načrta. V razgovoru z novinarji je finančni minister Dietrich kategorično zanikal te vesti in izjavil, da ministrski svet ni nikoli razpravljal o tem vprašanju in da bo skušal z vsemi silami s po-
litično reformno programa popraviti nemške državne finance. Dietrich je nadalje dejal, da so brezposelnost in podpora v naj-

škodovala ravnotežje držav. Na proračuna. Po novem finančnem programu se to ne bo več zgodilo in je upanje, da bo bodoči državni proračun v ravnotežju. Nadalje je država konsolidirala letni dolg, ki je bil v tega pomena za odzdrav nemških financ. Glede parlamentarnega položaja se je minister izrazil zelo optimistično in dejal, da upa, da se bo našla v državnem zboru trdna vladna večina.

Hitler se pogaja z Rothermerom

Berlin, 3. oktobra. n. Kakor znano, so se razširile vesti, da se Hitler pogaja z lordom Rothermerom. Lord Rothermere zahteva od Hitlerja, naj opusti borbo proti Židom. Sedaj pa je Hitler v listu »Völkischer Beobachter« dal odgovor na to zahtevo in dejal, da se nikoli ne bo odrekel antisemitizmu, temveč ga bo izvajal tudi tam, kjer ga doslej še ni bilo.

Rojalistična demonstracija proti Briandu

Pariz, 3. oktobra. AA. Francoski minister za zunanje zadeve Briand je dospel sredi ob 22.30 v Pariz. O priliki njegovega prihoda so se zgodili manjši incidenti. Neki vojni invalid rojalističnega prepričanja je klical proti Briandu. Skupina rojalistov je bila zbrana okoli postaje in manifestirala proti Briandu. Policija je nekoliko izgreznikov aretirala.

Dolžnost inteligence do naroda

V velikih časih našega narodnega preporoda je bila vsa naša inteligenca tesno združena z narodom, je bila eno z njim. Nobenega prepada ni bilo takrat med šolanimi ljudmi in preprostim narodom in zato je narod zaupal svojim voditeljem, da so mogli ti izvesti vsako stvar. Vsak inteligent je bil takrat nujno tudi naroden agitator in za slabega narodnjaka je veljal vsak inteligent, ko se ni aktivno udeleževal narodnega boja. Zato je bil v tistih časih vsak sposobnejši inteligent vse: politik in žurnalist, pisatelj in narodni gospodar, ker na vseh poljih je bilo treba napeti vse sile, da je dohitel naš narod zamujeno in se uvrstil v krog kulturnih narodov.

Naravnost čudežen je bil razvoj našega naroda vsled tega intenzivnega dela inteligence. Leta 1848 se narod tlačanov, je le eno generacijo nato že popolnoma probujen narod, ki je na mogočnih taborih zahteval svoje pravice. Še leta 1848. brez svoje zemlje pričinja kasneje slovenski kmet le eno generacijo ustanavljati svoje zadruge in gospodarska osamosvojitve kmetja je bila izvršena. Obenem pa je silno napredovala tudi kultura našega ljudstva in v kratkem času ni bilo večjega kraja, kjer ne bi delovalo vsaj eno prosvetno društvo. Istočasno pa so delovali učitelji in ekonomski skrbniki, da se je narod oprijel umnega gospodarstva in da je napredoval tudi gospodarsko. V skokih je takrat napredoval ves naš narod, ker je bila inteligenca z njim eno, ker ga je ta z rodoljubnim vzgledom vodila na pravo pot.

Zlasti po vojni pa se je vez med inteligenco in narodom silno razkljala in dostikrat so tudi že nastali veliki in nevarni prepadi. Posledice tega nasprotna niso izostale in naš nacionalni razvoj je zastal. Mesto da bi po zmagi zadružne misli storili še korak naprej in pričeli s koncentracijo kapitala, da izvedemo popolno gospodarsko osamosvojitve dežele in naroda, smo ostali na stari točki ter izgubili tako tempo v našem razvoju.

Vsled tega je prva naloga sedanjosti, da se zopet utrdi dobra zveza med šolanimi ljudmi in priprosimi narodom, in to nalogo ima izvesti jugoslovanska akcija. Kajti ta hoče prav tako vzbuditi vse sile naroda, kakor so to hoteli in dosegli ustvaritelji našega nacionalnega preporoda. Zato pa morajo tudi danes šolani ljudje razumeti svojo narodno dolžnost prav tako, kakor so jo umevali inteligenti za časa narodnega preporoda. Ni zadosli, če kdo posveti le del svojih sil narodnemu delu, temveč prav vse sile treba žrtvovati za narod, kakor je to delala inteligenca našega preporoda. In kakor so bili preje šolani ljudje vse, kar je zahteval trenutek, tako morajo tudi danes vršiti naši inteligenti vse posle, ki so potrebni. Predvsem pa mora biti vsak inteligent aktiven propagator jugoslovanske ideje, da bo ta čim prej povzročila ono gibanje, ki bo rodilo v narodu isli polci, ko narodni preporod.

Aktivna propaganda jugoslovanske misli pa nujno zahteva, da je njena vsebina točno določena, da vsakdo ve, kaj je in kaj ni v skladu z jugoslovansko mislijo. Zato je treba postaviti podoben jugoslovanski program in ga utemeljiti v vsakem oziru. To nalogo bi morala naša inteligenca že davno pričeti vršiti in že danes bi morala splošna diskusija o jugoslovanski akciji in njenem programu pripraviti jugoslovanski akciji pot v vsako hišo.

To aktivno sodelovanje inteligence pa bi moralo povzročiti tudi to, da bi tudi vse naše kulturne institucije, da bi vse naše kulturno življenje delovalo za zmago jugoslovanske misli. Radio, film, gledališče, predavanja, knjižnice, čitalnice in časopisi, skratka vse bi moralo služiti propagandi jugoslovanske akcije, ne pa samo interesom profita.

Kakor so žalostni časi opomin, da ne ponovimo starih napak, tako so zanosni časi narodnega napredka poziv, kako treba delati, da se doseže napredek. In razveseljiva doba narodnega preporoda nam pravi, da je bila ta doba plodona, ker je bil inteligent ozko zvezan z narodom, ker je ves služil narodni misli. Naj poštane ta opomin zakon za vse in takoj se prične narodno gibanje, ki bo dalo prav tako čudežne uspehe, kakor je bil razvoj našega naroda iz tlačanstva v novo dobo. V ta namen nastaja jugoslovanska akcija in zato so vsi patrioti pristali te akcije.

Sprejem slovanskih zdravnikov na Sušaku

Občinstvo je goste z navdušenjem pozdravljalo

Sušak, 3. oktobra. n. Davi ob 7. sta prišla na Sušak dva vlaka s slovanskimi zdravniki in nekaterimi gosti iz Francije, Belgije, Romunije ter našimi zdravniki. Na železniški postaji so jih pozdravili zastopniki mesta, vseh oblasti in mestni zdravniki. Sprejema se je udeležilo veliko število občinstva, ki je slovanske goste z

navdušenjem pozdravljalo. Na postaji je vojaška godba zavrnila slovanske himne in je nato spremljala goste v »Continental«, kjer je bilo prirejeno kosilo. Nato so si gostje ogledali mesto, ob 10. pa so z ladjami »Zagreb«, »Kosovo« in »Kumanovo« odpotovali v Split na kongres. Občinstvo se je od njih zelo prisrčno poslovilo.

Kitajski roparji umorili dve angleški misijonarki

Druge misijonarje je spravil angleški konzul na varno

London, 3. oktobra. AA. Cerkevno misijonarsko društvo je prejelo vest, da so kitajski roparji umorili angleški misijonarki miss Edith Nettleton in miss Jane Harrison, ki sta padli v njihove roke že meseca junija.

Dasi ni še prišla potrditev te vesti, smatra zunanji urad, da je vest resnična. Obe misijonarki so ujeli roparji v Čunganu v pokrajini Fukien. Zahtevali so od angleškega konzula Martina v Fuču ogromno

odkupnino. Martin je odpotoval v notranjost dežele in spravil kljub številnim roparskim četam vse druge misijonarke tega okraja na varno. Konzul je od takrat storil vse, kar je bilo v človeški moči, da pride v zvezo z ugrabitelji in z ugrabljenkami. Lokalne oblasti so mu dale na razpolago čete in ko je bilo tudi to zaman, je sam potoval v notranjost dežele. Brzojavka iz Fuča pravi, da se konzul in duhovnik Alfred Sills vračata proti Fuču.

Nabava škropilnic in selektorjev

Blago pride prihodnji mesec in se bo prodajalo kmetom za obveznice vojne škode — Nova naročila iz fonda Nj. Veličanstva kralja

Beograd, 3. oktobra. AA. Ministrstvo za poljedelstvo je sklenilo na račun reparacij posebne pogodbe z nemškima tvrdkama Karl Schwarz v Ludvigshafnu ob Reni in brati Rever iz Vala za dobavo 3.000 malih in velikih škropilnic za sadje in 75 motornih trierjev - selektorjev »Pescus«. Pogoji so sprejeti. Blago pride prihodnji mesec in ga bo prodajalo ministrstvo kmetom za obveznice vojne škode. Povprečna cena manjših nahrbtnih škropilnic bo okoli tisoč dinarjev, velikih na kolesih pa 1600 dinarjev. Motorni trier-selektor bo stal do

50.000 Din. Celokupna nabava bo znašala 600.000 zlatih mark (okoli 8 milijonov dinarjev).

Razen nabave teh trierjev na račun reparacij se bodo nabavili še drugi iz fonda Nj. Vel. kralja pri Narodni banki. S tem bo storjen znaten napredek v pogledu selekcije in tipizacije naše pšenice.

Za nabavo škropilnic in materijala za škropljenje sadja je takisto že določeno kredit enega milijona dinarjev, ki bo nakazan banskim upravam.

Usmrtilitev morilca Dragana Travice

se je izvršila včeraj na istem mestu, kjer je bil obešen Čaruga

Osišek, 3. oktobra. k. Danes ob 6. jutraj je bila izvršena na dvorišču tukajšnjega sodišča justifikacija 33letnega delavca Dragana Travice, ki je ubil ogljarja Plutija in njegovo ženo. Travica je, kot vse kaže, obračunal s svojim življenjem. Včeraj je zahteval žganice s slanino. Dame in gospe so mu prinesle cigaret, grozdja in slaščice. Obsojenec je mnogo kadil. Ves čas je bil razpoložen in snoči so mu prinesli pečenko. Vse popoldne se je razgovarjal z orožniki in novinarji. Posloviti se ni hotel od nikogar. Davi ob 5. je sprejel verska tolažila od prote Bogdanovića in še tik pred odhodom na morišče ni pokazal nobenega razburjenja. Orožniki

so ga točno ob 5. uri povedli iz celice in ga oddali osebju izvršilnega senata. Postavljena so bila vešala in sicer na istem mestu, kjer je bil obešen Jovan Stanislavljević Čaruga. Krvniku Hardtu je pomagal njegov pomočnik Likčić. Travica je s trdnim korakom stopil pod vešala in nato se je takoj vršila justifikacija. Pomočniku delo ni šlo od rok in zato je Travica, ki se je spodtaknil ob stolu, dejal, naj ga pusti, da sam stopi na stol. Ko je bil na stolu, je dejal: »Zbogom bratje! Ne ljutite se name, jaz nisem razbojnik. Nesreča me je pripravila do zla. Kaj hočem?« Dalje ni mogel govoriti, ker je krvnik že začel opravljati svoje delo.

Prihod ministra Serneca v Beograd

Beograd, 3. oktobra. 1. Z jutranjim brzovlakom ob 8.20 je došel iz Ljubljane v Beograd novi minister za šume in rudnike g. inž. Dušan Sernece. Gospod minister Sernece odputuje jutri dopoldne ob 9.45 z brzovlakom v Skoplje. Iz Skoplja bo g. minister Sernece skupaj z ministrom Frangešem in Uzunovičem odšel na inšpekcijsko potovanje po Vardarski banovini.

Imenovanja

Beograd, 3. oktobra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja na predlog ministra prosvete in v soglasju s predsednikom ministrskega sveta je postavljen v ministrstvu prosvete za načelnika splošnega oddelka v 3-I. Momčilo Milošević, inšpektor istega oddelka v isti skupini in kategoriji.

Beograd, 3. oktobra. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja, na predlog predsednika ministrskega sveta je imenovan za čefa prvega oddelka glavne kontrole v 3-I. Ilija Popović, šef istega oddelka v 4-a-I.

Beograd, 3. oktobra. 1. Z dekretom pravosodnega ministra sta potrjena za stalna in pomaknjena v 8. skupino I. kategorije sodna pripravnik Pance Vinko in Schauer Rudolf, oba pri deželnem sodišču v Ljubljani.

Naša delegacija za kongres Rdečega križa

Beograd, 3. oktobra. AA. Davi sta odpotovala v Bruselj na mednarodno konferenco društva Rdečega križa dr. Zarko Ruvidić, sanitetni general in Dragoljub Popović, glavni tajnik društva Rdeči križ. V Bruslju se nahaja že predsednik našega Rdečega križa g. Marko Leko. Na tretji vseslovanski zdravniški kongres, ki bo od 5. do 8. t. m. v Splitu, je odpotoval kot delegat ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje dr. Katičić, načelnik sanitetnega oddelka.

Nemški državni zbor sklican za 13. t. m.

Berlin, 3. oktobra. n. Predsednik parlamenta Löbe je sklical prvo sejo novoizvoljene zbornice na 13. oktobra.

Popravi!

V včerajšnji članek g. ministra Dušana Serneca se je vrnila neljuba pomota, ki kvari smisel. V četrtem odstavku se ima pravilno glagoliti: »Odkar se je prebujala v našem narodu zavest slovanske pripadnosti (in ne zares slovenske, kakor je bilo natisnjeno), se je razvijalo vse naše narodno hotenje v znaku jugoslovanstva.«

Redna seja mariborskega občinskega sveta

Preimenovanje ulic. — Uvedba nove davščine na blagovni promet.

Maribor, 3. oktobra.

Kmalu po 18. uri je župan dr. Juvan otvoril sejo, konstatiral sklepčnost, predlagal overitev zapisnika prejšnje seje in nato sam poročal o prošnji študijske knjižnice, da ji občinski svet iz že votirane svote 30.000 Din dovoli porabiti 10.000 Din za nakup vseh letnikov bivše »Marburger Zeitung«. Predlog je bil sprejet. Za prvi odsek, ki na svoji zadnji seji ni bil sklepčen, je poročilo odpadlo. Tudi zadeva II. odseka je bila odgojena. Za III. odsek je referiral svetnik Stabej. Občinski svet je zavrnil prošnjo elektrarne Fale glede kostanjev, ki jih je namerala posekati v Vrazovi ulici. I. S. S. K. »Maribor« se je dovolila urediti dveh novih teniških igrišč in zgradba garderobe v Ljudskem vrtu. Klub pa bo moral prej predložiti načrte. Svoje nogometno igrišče v Ljudskem vrtu pa bo moral po pogodbi leta 1933 zapustiti. Občinski svet mu je odkazal prostor v gramozni jami na Tržaški cesti.

Na predlog obč. svet. Tavčarja je odsek sklenil, da se Samostanska ulica prekrsti v Gospodarsko ulico, Kopališka ulica v Ulico 6. septembra in Prižedelska ulica v Ulico tržaških mučnikov.

Za IV. odsek je obč. svet. Vladimir Pušenjak podal obširno poročilo o uvedbi nove davščine na blagovni promet. Davščina na blago in promet bo vrgla približno 3.000.000 Din. Pobirala se bo le na uvožene predmete. Za živila bo zelo nizka, prav tako za sirovine, ki jih rabi industrija in obrt. Za staro pohištvo priseljencev, za rekspedicijo in vse privatno blago, ki ne pride v promet ali prodajo, se davščina ne bo pobirala. Načrt o tej davščini razločuje 9 razredov. V 1. razredu (lukusni predmeti, glasilna, ure, zlatina, orožje, avtomobili, živalni stroji, fotoaparati, radioaparati itd.) se bo pobirala davščina za vsakih 100 kg po 8 Din, v 2. (izdelki iz aluminija in nikla) po 6 Din, v 3. (izdelki iz medenine, papir) po 5 Din, v 4. (električni stroji do 1000 kg, usnje, razni obrtni izdelki, slaščice, pletenine itd.) po 4 Din, v 5. (meso, živila, sadje, razen žužnega, sočivje itd.) po 4 Din, v 6. (sirova volna, lan, les, kovine) po 2 Din, v 7. (drva, premog, žice, lepenka, gnojila) po 0,50, v 8. (žito in razni drugi pridelki) po 0,25, v 9. (vse blago, ki v drugih razredih ni bilo podrobno navedeno) po 1 Din.

V debato so posegli svetniki Pivec, Grčar, dr. Strmšek, Hohnjec, dr. Mülheisen, Bureš, Weixel, dr. Lipold, Petejan, dr. Kieser in Saboti. Končno je bil sprejet predlog dr. Lipolda, po katerem se sprejme načrt odseka in se uvedejo spremembe šele po praktičnih izkušnjah. Njegov predlog je bil sprejet z 24 glasovi večine. Sledil je predlog župana, naj se prične pobiranje davščine s 1. januarjem prihodnjega leta in vsekakor šele po odobritvi pristojnega ministrstva. Predlog je bil sprejet s 23 glasovi večine.

Za V. odsek je poročal svetnik Murko. Ivanu Vrečko se je dovolila gradbena koncesija za točilnico na Aleksandrovi cesti, Leonidu Kvitku pa koncesija za avtobusno podjetje.

Končno je svetnik Janko Tavčar za klavniški odsek predlagal, naj občina interno razpiše mesto vratarja pri mestni klavnici. Predlog je bil sprejet. Nočnemu vratarju klavnice se je dovolilo, da pobira od strank po 5 Din.

Po javni seji se je vrnila tajna.

Premestitve carinikov

Beograd, 3. oktobra. AA. S sklepom ministra za finance so prestavljeni na glavno carinarnico v Zagreb med drugimi:

za carinika Ivan Ramor, carinik v Dravogradu-Meži, Ivan Veber, carinik v Mariboru, Rok Pak, carinik v Mariboru, Niko Vrnčič, carinik na Jesenicah, Franjo Lah, carinik v Ljubljani, Mirko Kogoj, carinik v Mariboru, Aleksander Čekm, carinik v Mariboru, vsi po potrebi službe. Za pomožnega carinika Marjan Novak, pomožni carinik v Mariboru, Josip Kešnin, pomožni carinik v Dravogradu-Meži, za arhivskega pripravnika Miroslav Ferenc, arhivski pripravnik v Mariboru, vsi po potrebi službe; na glavno carinarnico v Ljubljano za carinika Dragoljub Ilić, carinik v Caribrodu, Niko Rose, carinik v Zagrebu, Vinko Benčić, carinik v Zagrebu, Nedat Marković, carinik v Beogradu, Dušan Janjić, carinik v Veliki Gradiški, vsi po potrebi službe, za pomožne carinike Nikola Jegen, pomožni carinik v Zagrebu, Dušan Špazier, pomožni carinik v Veliki Kikindi, Konstantin Živić, pomožni carinik v Beogradu, vsi po potrebi službe, za carinskega pripravnika Marjan Vitezić carinski pripravnik iz Zemunike, Meho Simić, carinski pripravnik v Zemuniku, oba po potrebi službe, za glavnega arhivara Božidarja Simića, glavnega arhivarja v Beogradu, za pomožnega arhivarja Zarka Krstića, pomožnega arhivarja v Subotici, oba po potrebi službe, na carinarnico v Mariboru za carinike Branimir Rendić, carinik v Zagrebu, Hugo Kor-dun, carinik v Zagrebu, Novak Stanimirović, carinik v Beogradu, Stevo Radisavljević, carinik v Beli Cerкви, Zvonimir Svegljić, carinik iz Preka, Svetislav Gajević, carinik v Beogradu, Vasilje Lazić, carinik v Veliki Gradiški, Milivoj Tešić, carinik v Prahovu, Zoran Zatić, carinik v Subotici, Bogomil Jare, carinik v Zagrebu, vsi po potrebi službe, za pomožne carinike Nikola Vojanović iz Beograda, Stanko Mijatović, carinik v Kotoribi, Alojzije Grubić, carinik v Kotoribi, Metod Gjorgjević, carinik v Beogradu, vsi po potrebi službe, za pripravnika Marjan Brozović, pripravnik na Sušaku, Zvezdan Vujadinović, pripravnik v Beogradu, Zija Bišević, pripravnik v Beogradu, vsi po potrebi službe, na carinarnico Jesenice za carinika Alojz Horvat, carinik v Mariboru, po prošnji, Trifun Vulošević, carinik v Beogradu, Demeter Stojanović, carinik v Beogradu, Miha Zurić, carinik v Zagrebu in za carinskega pripravnika Aleksander Jović, pripravnik v Novem Sadu, vsi po potrebi službe.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 3. oktobra. Tu in tam zjutraj mraz, podnevi pa zvišanje temperature. Začenja se tudi oblačiti.

Razdeljevanje plemenskih bikov med živinorejske zadruge

Beograd, 3. oktobra. AA. Plemenski biki, ki jih je nabavilo ministrstvo za poljedelstvo v inozemstvu, že prispevajo v našo državo in se bodo razdelili v prvi vrsti živinorejskim selekcijskim zadrugam. Za razdeljevanje teh bikov živinorejskim selekcijskim zadrugam je izdelalo ministrstvo za poljedelstvo, oddelek za živinorejo, posebne pogoje. Po teh pogojih bodo dobivale te zadruge bika:

1. proti plačilu pri kr. banskih upravah za 5 do 10 tisoč Din za nabavo, s tem da se denar porabi izključno v to svrhu, toda
2. da zadruge vrnejo bika v roku enega leta v dobrem plemenskem stanju, da ga bo moči posoditi drugim interesentom;
3. da od zaroda povrnejo čistokrvne bika, stare vsaj eno leto ali vsaj polkrvne bika;
4. zadruge, ki izpolnijo prvi pogoj po prvem letu dni, morajo vrniti bika v dobrem stanju in zato dobe drugega bika brez ponovnega plačila, tako da vnesejo novo čisto kri. Zadruge, ki izpolnijo pogoje pod 2., smejo zahtevati drugega bika, toda se morajo zopet obvezati, da ga predajo po enem letu ali pa da izpolnijo pogoje, navedene v drugi in tretji točki. Tako morajo zadruge po enem letu obdržati istega bika pod istimi pogoji.

Zadruge, ki izpolnijo točko 3., morajo v roku enega leta vrniti bika ali pa ga obdržati, izpolnjujoč pogoje pod 1. in 2. Ako ne vrne bika dobre kakovosti od potomstva, morajo te zadruge vrniti sprejetega bika.

Vsi ti pogoji veljajo tudi za ostale interesente, omenjene v čl. 45. zakona o pospeševanju živinoreje, kakor tudi za občine, ki jim ni moči izpolniti čl. 12. istega zakona o pospeševanju živinoreje, v kolikor imajo na razpolago plemensko živino. Samo v izrednih primerih velike gmočne izgube ali velikega siromaštva se lahko izpregledajo omenjeni pogoji na posebno prošnjo, poslano preko kr. banske uprave ministrstvu za poljedelstvo.

Razstava papežu poklonjenih darov

Rim, 3. oktobra. n. Papež Pij XI. je ob priliki praznovanja svojega svečeniškega jubileja dal izložiti darove, ki so mu jih darovali italijanski trgovci, industrije in denarni zavodi. Izloženih je bilo 3000 darov, in sicer vozila, motorna kolesa, oltarji iz mramora, filmi, filmski in radioaparati in med drugim tudi 100.000 lir v gotovini, ki so jih darovale italijanske banke. Vse te darove namerava papež oddati katoliškim misijonom.

Ponovni umik

Ze drugi letos je sovjetska oblast zatrobila k umiku. Prvič je to bilo, ko je Stalin po nesrečenih poskusih prisilne kolektivizacije kmečkega gospodarstva preprečil nadaljni pritisk na vas. Takrat je odgovornost za posledice prejšnjega načezanja — pokol živine, zmanjšanje posev, uboji na vasi in odkriti upori — zvrzel na neodgovorne delavce na mestih, češ da so zalomili generalno leninsko linijo proti smislu tez v nepravilno smer, ter ustanovil princip dobrovoljnosti vstopanja kmetij v kolhoze.

Ta sektor fronte je bil na ta način rešen, bojno razpoloženje je nekoliko pojenjalo in v nekakšnem nedogovorjenem premirju med vasio in mestom je čas tekel naprej do septembra.

September je pa mejnik na polpoti petiletke, mesec predhodnega obračuna in poročila dosežanj, da se dobi jasna orientacija za bodočnost.

Kakor smo že pisali, je časopisje za ta mesec zagnalo strašen krik, da se doseže znosne rezultate. Kriki so se sistematično ponavljali do 21. septembra (začetek tretje septembreske deкаде), ko je centralna eksekutiva sovjetske unije (zakonodajni in izvršilni organ) izdala za vse nepričakovano, v izvedbi pa sijajno zamišljeno naredbo. Ta se glasi: »Po težkih letih državljanske vojne, ko je sovjetska oblast ustanovila računanje gospodarskega leta od 1. oktobra do 30. septembra, da se tako zajame enotni krog agrarnega gospodarstva od ozimne setve do žetve, upoštevajoč individualno razdrobljenost kmečkega gospodarstva, — zdaj, ko je doba vojne napetosti minila in sovjeti že lahko zaznamujejo ogromen porast kolektivnega sektorja, — se odredi, da se počeniš z letom 1931. tudi gospodarsko leto, skladno s koledarskim začetkom v bodoče s 1. januarjem, vsled česar naj Sovjet ljudskih komisarjev (analog. ministrski svet) najkasneje do 5. oktobra izgotovi gospodarski in finančni proračun za vmesni kvartal od 1. oktobra do 31. decembra 1930, pri čemur je ta proračun sestaviti tako, da bodo končno ugotovljene naloge za leto 1931 za posamezne proizvodne centre sporočene tovarnam, zavodom in podjetjem do konca decembra 1930.«

Tako, kratko in zapleteno, jasno in zamotano, odreja naredba, ki brez velikih priprav, v priključnem klasičnem stilu ruske zakonodaje podaljša drugo leto petiletke, še bolj pa obračunske mesece za celo četrtino leta.

To je nov, ostroumen trik, ki naj ustavi solnce. Gesta, opravljena z največjo hladnokrvnostjo, premeteno preračunana v gigantskem boju in ki udari z enim podpisom Petrovskega, Rykova in večnega Jenukidzeja po dveh muhah hkrati.

Naredba se udari po prsih češ: ni več potrebno računati z razdrobljenim individualnim kmečkim gospodarstvom, obenem pa se oprosti težkih računov, ko dobi zraka za tri mesece.

Da bi le ne bilo pomislekov, je sovjetsko časopisje takoj drugi dan objavilo kazenske zapisnike zagovorov zdaj že justiciranih orga nizatorjev mesne produkcije sovjetske zemlje: Rjazanceva (bivšega grajščaka in intendantskega generala), Levandovskega (šefa razpredelne trupe Sojuzmjaso), Karatygina (profesorja, bivšega urednika kadetskega tiska), Sokolova (inspektorja uralske oblasti in sekcije Sojuzmjaso), Estrina (bivšega zastopnika inozemskih trustov), Voljnikov (upravnika svetnika Sojuzmjaso), Fišzona (bivšega lastnika ribolovne flotilje), Kozakova (konsultanta trupe Sojuzryba), Areybuševa (aristokrata in pomorskega oficirja), Rozenberga (konzultanta in Romanovskega (bivšega oficirja, šefa uprave projektov). Izpovedbe teh nesrečnikov so objavljene s podpisi in navedenimi pripombami, ki naj usmerijo sovjetskega čitatelja v razredno smer brez komentarja.

Ne more se presoditi, kolike notranje vrednosti so izpovedbe imenovanih žrtev, pač pa je

njih vsebina taka, ki sovjetskemu čitatelju s kolom dopoveduje, da še dolgo, dolgo časa ne more pričakovati obložene mize, ampak največ konserve iz trebušine in drobovja z mešanico iz parkljev, kože, dlak in očesnih jabolk.

Istočasnost obeh senzacij v sovjetskem tisku in lakoničnost njih objave ni brez smisla, ne brez cilja in to v taki meri, da niti v sovjetskem tisku niso potrebna pojasnila. Tudi sovjetski človek lahko takoj ve, pri čem je, kaj ga čaka, kakšna je jedilna karta za bodočo sezono, kako obstoji delo z napredovanjem in industrializacijo, komu se naj zaupa in kje smrdi riba. Položaj, ki ni prerožnat, ne za one, ki jih zdaj v stotinah tirajo v koncentracijska taborišča, ne za one, ki so odvisni od javnih kuhinj (ogromna večina proletarijata), ne za one, ki vodijo organizacijo industrializacije in so se pripravljali za svečan vstop v tretje leto petiletke, najmanj pa za pristaniške delavce, ki, vedoč vse to, nakladajo parnike, da odpravijo žito v inozemstvo.

Pač pa so obračunali z gorjem in upanjem oni, katerih imena smo navedli. Ti so končali in so v miru. Za žive pa se gigantski, strašni, nepotrební boj z vsemi sredstvi nadaljuje.

Manevri ljubljanske garnizije

Pod Šmarno goro, 3. oktobra.

Danes so se vršile pod vzhodjem Šmarne gore velike jesenske vojaške vežbe ljubljanske garnizije. Ze tekom noči in ranega jutra se je razvrstilo vojaštvo in zavzelo svoje položaje. Sodelovalo je skupno 7 bataljonov pešadije, od tega 1 bataljon velicopedov. V borbo je posegel tudi 16. artilerijski polk. Manevri so imeli namen, da predložijo jasno sliko celotne vojaške obuke in so torej sodelovali samo vojaki, ki so izvršili popolno vojnó obuko.

Ideja vaje je bila: Neprijatelj je prodiral od Skofje Loke in je zasedel hrib Lubnik, ki po svoji višini dominira nad savsko dolino pod vzhodjem Šmarne gore. Neprijatelj je bil označen belo, dočim so bile obrambne čete brez značke. Obrambne čete so imele nalogo, da zadržijo sovražnikovo prodiranje, oziroma, da ga vržejo čez Savo nazaj.

Okoli 9. ure zjutraj so beli prodrli pri Smedniku čez most. Vzhodni armadi, prodirajoči od Ljubljane, kateri je poveljeval komandant 40. pešpolka polkovnik Cvejič, je poslal kot svoje prednjo stražo, velicopede, ki so zasedli višine in zadržali sovražnikov prodor s hudim ognjem. Zasedli so južno od Smednika vse višinske točke. Neprijatelj je bil prisiljen, da je poslal v boj sveže čete. Položaj okoli 10. ure je bil ta: zapadna (bela) armada pod poveljstvom polkovnika Bulića je izsilila prehod preko Save in nadaljevala borbo na levem bregu. Prodrala je proti Šmarni gori z močnimi oddelki, dočim je imela v Smedniku zbrane rezervne čete. Z ozirom na dominantne pozicije neprijatelja je že izgledalo, da vzhodna armada, prodirajoča iz Ljubljane, ne bo uspela. Okoli opoldanske ure pa je nastal nenkrat močan pešadijski ogenj na levi strani Šmarne gore in vzhodna (ljubljanska) armada je nepričakovano skočila neprijatelju v bok, ki je postavil vse svoje razpoložljive sile ob bregu Save, misleč, da bo od te strani prišel glavni napad. Zapadna armada, ki je bila na levem boku številno prešlaba, ni mogla vzdržati napada in se je umaknila. Desnemu krilu vzhodne armade, kateremu je poveljeval podpolkovnik Marko Nikolič, se je »ahvaliti, da je v pravem trenutku napadla in povzročila v neprijateljskih vrstah zmedo. Jasno je pa bilo, da neprijateljske čete ne bodo mogle obdržati svojih pozicij, ker so zgubile važno koto 517. Borba je bila radi tega odločena. Svržnik se je spustil v beg upreko Smedniškega mostu čez Savo in trobači so naznanili konec manevra.

Na koti 360 je zasledoval potek borbe ko-

mandant Dravske divizije, divizijski general Tripkov v sprestvu načelnika generalnega štaba, generalštabnega polkovnika Tudorja Milčevića.

Po končanem manevru je komandant divizije nagovoril zbrani častniški zbor in se mu je zahvalil, ker da so v polni meri storili svojo dolžnost in pripomogli, da je manever nad častno uspel. Nato se je vršil defile vseh sodelujočih vojaških edinic, ki so strumno korakale mimo zbranih častnikov divizijske komande.

Manevri so zopet dokazali, kako odlično je stanje v naši vojski, ki ji smemo popolnoma zaupati, da bo kos vsaki svoji nalogi.

Področje poročilo s slikami pričebimo jutri.

Iz delovanja žabniških gasilcev

Razveseljiva delovna živahnost 227 gasilcev v Zabnici

Zabnica, 3. oktobra.

Naši gasilci, ki so tako imponujoče manifestirali na vseslovenskem gasilskem kongresu, imajo tudi v Zabnici svojo trdno postojanko z 227 člani. Gasilski dom ob glavni cesti med Škofjo Loko in Kranjem je sedež društva, pa tudi javne narodne prosvete; saj je bilo na domačem odru odigranih nad 80 gledaliških predstav, ki so prav lepo uspelo. Organizator domačega odra g. Ciril Oblak kajpak pohiteva, da ljubezen žabniških fantov in deklet do odra tudi letos ne bo zamrla.

V lepem, visokem številu članstva je 122 delavskih, 14 častnih in 91 podpornih. Žal je smrtna žetev posegla tudi med vrste dobrih tovarišev. Preminuli so Franc Hafner, posest-

nik v Zabnici, ki mu je bil gasilski pokret izredno pri srcu; Peter Jenko, posestnik s Sutne; Franc Šifrer, posestnik sin z Zabnice in Cof Anton, posestnik v Dorfarjih.

V akcijo so gasilci stopili le pri požaru Zakotnikovega kozleca.

Za kritje rednih izdatkov in obveznosti prirejajo žabničani veselice prireditve, v kolikor ne pomore izkupiček iger. Letošnja vrtna veselica je bila pri Lagondru.

Léta so dala društvu brizgalno, kolesje za navijanje cevi, voz za prevažanje moštva, dokaj cevi; članstvu pa slavnostne uniforme z manjšim orodjem. Orodje hrani Gasilni dom, ki pričakuje prezidave in povečanja. Skupno z domačimi gospodarskimi zadrugami bodo notranjost Doma popolnoma preuredili in povišali stavbo za eno nadstropje. Spodnji prostori bodo služili shrambi kmetijskega in gasilnega orodja; zgoraj pa bo gledališka dvorana s sejno sobo.

Izmed odsekov je najagilnejši dramatični; dočim je s tolikimi upi započeta godba na pihala prenehala z delovanjem. V tem odseku se člani res ne morejo zadovoljiti; niti z glasbenimi uspehi, niti z medsebojnimi odnosi.

Stanje blagajne je zadovoljivo, denarni promet je znašal v preteklih mesecih 29.309,58 Din.

V celoti je položaj društva prav zadovoljiv. Priznana žabniška delavnost in napredkaželjnost se v polno uveljavlja tudi pri gasilcih.

Uprava društva pa je ta-le: načelnik Pavel Logonder; tajnik Šifrer Franc; poslovodja Metod Oblak; podnačelnik Šifrer Peter in blagajnik Janez Porenta. Vsi funkcionarji so iz Zabnice.

Iniciativnim žabniškim gasilcem želimo v vseh namerah največ uspehov. V pozdrav pa: »Na pomoč!«

Dva nenavadna samomorilca

Mladenka, ki je izpila strup zaradi majhnega očitka, in mladenič, ki se je obesil zaradi alimentov

Kronika zadnjih dni beleži v naši banovini izredno mnogo nesreč in nezgod, pa tudi izredno število samomorov. Kakor je, da je otožna jesen kriva, da iščejo vsi oni, ki ne stojijo trdno na tleh, prostovoljne smrti. In končno, saj jih je malo med nami, ki ga ne teži to ali ono v teh težkih časih. Če se k temu pridružijo še slabi živci, je kmalu po človeku. V smrti vidi edino odrešitev. Le pogledimo statistiko samomorilcev. Kaže nam, da je med njimi največ v bedi živčih ljudi in pa takih, ki jim je usoda nakopala težko bolezen in so obupali. Med številnimi samomorilci so pa tudi nenavadni, to se pravi taki, ki si končajo življenje zaradi vzroka ali povoda, ob katerem bi se človek kvečjemu razburil ali pregnal slabo voljo po njem s polnim vina, kaj še da bi šel zaradi tega na oni svet. Taka dva nenavadna samomorilca sta si končala te dni življenje v Kočevju in v Ormožu.

S strupom si je hotela oprati sramoto

Zgodilo se je tako-le. V Kočevju je živila neka V., ki gotovo ni imela pri roki denarja, ko je vzela pri trgovki G. nekaj blaga na kredo. To vendar ni nič hudega dandanes. V. je doma nekje iz kočevske okolice.

Trgovka G. se je najbrž zelo razburila, ker ji V. ni takoj plačala dolga, in ji je pred ljudmi očitala, da je vzela pri nji blago na dolg. To je mladenka, ki je bila zaposlena v eni kočevskih tovarn, tako razžalostilo, da je šla domov in izpila večjo količino joda. Revica si je hotela s tem strupom oprati sramoto, ki je morda lažna sramota. Kajti očitke je prav za prav majhen in ga človek z lahkoto opraviči.

Mladenko so našli nezvestno doma in jo takoj odpeljali v bolnico. Zdravniki so ugotovili, da ima težke notranje poškodbe po strupu in imajo prav malo upanja, da bo okrevala. Povod

za samomor je skoro smešen, lahko pa je mogoče, da je dekle imelo iz drugih razlogov samomorilne namene in je izbrala to priliko, da je izpila strup.

Zaradi nezakonskega otroka v smrt

Drugi nenavaden samomorilec je bil te dni neki J. Lah iz Runča.

Neko dekle v Ormožu je nedavno porodilo nezakonskega otroka. Pod pritiskom staršev je končno dekle priznalo, da je oče otroka sodarski pomočnik Lah iz Runča. Fant je bil star komaj 23 let. Bil je na glasu dobrega delavca in strokovnjaka v svojem poklicu. Sprva je zanikal, da bi bil on oče. Branil se je očetovstva, dokler ni sprevidel, da mu vse ne bo dosti pomagalo in da bo moral plačati alimente. To mu je vzelo pogum, sklenil je, da si raje konča življenje, kakor da bi plačal alimente. Iz strahu pred plačevanjem teh se je torej pred dnevi spazil na skedenj svojega mojstva Pukšiča in se obesil.

Na skednju so nesrečnega mladeniča našli že mrtvega. Skušali so ga obuditi k življenju, toda zaman. Tako žalostna smrt mladeniča, ki je bil splošno priljubljen, je močno presenetila vse v Ormožu in okolici. Nikomur ne gre v glavo, da si je fant končal življenje zaradi alimentov, in vendar je bilo tako.

Pragersko

Smrt. V sredo 1. t. m. je pri svojih starših na Pragerskem umrla 24 letna Stefanija Brglesova. Bila je več časa v bolnici v Mariboru, od koder se je šele nedavno vrnila. Prizadetni naše sožalje.

Nezgoda. V četrtek zvečer je neki kolesar na cesti iz Spodnje Polskave na Pragersko podrl na tla neko žensko, ki se je pa le nezadostno poškodovala in raztrgala obleko. Hujšega ni bilo. Vzrok je, da naš kolesarji vozijo brez luči ali pa z nezadostno razsvetljavo. Tu bi bili na mestu energični koraki.

Kultura

Druga premijera v mariborski drami

Branislav Nušić: Gospa ministrovka

Branislav Nušić je brez dvoma najizjaviteljši srbski in sploh južnoslovanski komediograf. Dasi ravno ne vedno povsem originalno, si je vendar znal ustvariti svoj slog fabule in obdelave. Velika vrlina pri tem je smelost, s katero — kakor nekoč Francoz Molière ali naš Cankar — posega v najbližjo sodobnost, jo zagrablja tam, kjer je najbolj bolna, ji v karikaturi razvleče najzastarenejše poteze ter jo tako, spajčeno in vendar resnično, pokaže svojemu ljudstvu. Tu imate čarovno ogledalo, ogledajte si v njem svoj lastni — obraz. Smelost, sem dejal, kajti malo jih je pri nas, ki bi si upali napisati, recimo Gospo ministrovko.

Kljub vsemu temu pa moramo vendar razločevati dva Branislava Nušića: tistega nekdanjega, na višku in — tega sedanjega, ki kopira onega prejšnjega. Ta drugi Nušić, Nušić sedanjosti, je napisal tudi štiridejansko komedijo Gospa ministrovka. Zato pa gre v izrazu in gesti tu, tam malce predaleč, ker hoče z zunanjimi sredstvi svoje silne komediografske rutine nadomestiti tisto notranje, ki mora biti kljub vsemu duševno in duhovno.

Vpiziranje Nušićevih komedij v slovenščini je sploh težka stvar, če zaradi tistih subtilnih otenkov izraza, ki je samobitno srbski, še več, lokalno beograjski. Vpiziranje novejših Nušićevih del pa je tudi kočljivo, ker so režiserji igralci v stalni nevarnosti, da še sami pre-

tirajo ono, kar je že avtor sam pretiral. So dela namreč, katera mora režiser ojačati iz lastnega, so pa tudi taka, katera mora oglediti, opoliti. Naš režiser g. Jože Kovič tega ni storil v polni meri. Igra nekaterih posameznikov in celote je bila, vsaj mestoma, preveč oglata. Preveč je bilo hreščanja, premočnega hrupa, večših tudi robotosti, ki ni potrebna. Komedija lahko učinkuje tudi tedaj, če je uokvirjena v mehak kulturne skladnosti v igri, gesti in besedi. Takrat je efekt, vsaj pri kulturnejšem občinstvu, še veliko večji.

Os komedije je Živka Popovićeva, gospa ministrovka. Živka je tip male in malenkostne polumeščanke, ki jo slučaj potisne v prvo vrsto in se zato ne ve obdržati na liniji svojega položaja. Tip človeka je, ki iz nič postane mnogo. Ga. Stefa Dragutinovičeva jo je dobro pogodila. Je to ena izmed njenih najboljših kreacij, čeprav je jo splošno vzdušje soigre parkrat potisnilo izven lastnih mej. Njena hči Dara je lik skromne ženske, ki se ne dvigne ne do viška zadosti, ne bolečine. Tako jo je vpodobila tudi gđ. Elvira Kraljeva, pogodeno notranje in zunanje in dosledno. Čeda Urošević, zet in živo nasprotje svoje tačče — druga plat komedije — je dobil v g. Vladu Skrbinskiu vernega interpret, ki je krepko vzdržal svojo pozicijo in poslanstvo. Gospod minister Šima Popović je le ozadni dekor, skoraj nevidni povod vsega, nastopi samo dvakrat mimogrede, pa je v igri g. Jožeta Koviča vendarle dobil vse potrebno tipiko. Spekulant s »klasami« dr. Ninković je bil po zaslugi g. Hinka Tomašiča eden izmed najbolj umerjenih likov. Močne in posrečene karakterizacije trgovca s kožami, Pero Kalenič in strica Vaso so podali g. Maks Furijan, Pavle Kovič in Edo Grom. Sobarica Anka pa

za gđ. Emo Starčevu ni najprimernejša vloga. V sobarice se ne more živjeti; pretirava jih notranje in zunanje; zaokroženost pogodi le mestoma. Tu pa je menda režija več kriva kakor ona sama? Galerija sorodnikov in kreacijah ge. Zalaznikove, ge. Zakrajškove, gđ. Fratrikove, ge. Tovornikove, gg. Rasbergerja, Narkstina in Blaža je bila srečno diferencirana. Ga. Savinova kot Raka in g. Tovornik tast Pera sta tu in tam zašla malce predaleč v pretiravanje, kar v posameznostih velja sicer tudi za celoto. Občinstvo se je dobro zabavalo, s celoto pa po boljšem »Snu kresne noči« ne moremo biti popolnoma zadovoljni. — R. R.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Začetek ob 20. uri zvečer

Sobota, 4. oktobra: »Za ljubezen so zdravila«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Nedelja, 5. oktobra: »Naš gospod župnik«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 6. oktobra: »Sen kresne noči«. Red A.

Torek, 7. oktobra: zaprto.

Sreda, 8. oktobra: »Mladotetke«, premijera. Izven.

OPERA

Začetek ob 20. uri zvečer

Sobota, 4. oktobra: »Knez Igor«, premijera. Izven.

Nedelja, 5. oktobra: »Vesela vojna«, opereta. Premijera. Izven.

Ponedeljek, 6. oktobra: zaprto.

Torek, 7. oktobra: »Lohengrin«. Gostuje g. Marij Šimenc. Red E.

Nestroyeva burka »Za ljubezen so zdravila« se vpizirajo v ljubljanski drami danes dne 4. t. m. kot ljudska predstava pri znižanih cenah. Zasedba posameznih vlog je ista kakor je pri vpizirkih v minoli sezoni, ko je to delo zelo pogostokrat zabavalo naše občinstvo ter vzbudilo precej smeha in veselja. Kdor ljubi urice lepega razvedrila, naj poseti današnje predstave v drami.

Prva repriza Shakespearjeve komedije »Sen kresne noči« bo jutri v nedeljo, dne 5. t. m. v denieniat eniat eniat eniat eniat eniat isti zasedbi kakor ob premijeri.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Sobota, 4. oktobra ob 20. uri: »Aleksandra«. Premijera.

Nedelja, 5. oktobra ob 20. uri: »Aleksandra«. Ponedeljek, 6. oktobra. Zaprto.

Torek, 7. oktobra ob 20. uri: »Sen kresne noči«. Ab. B.

Začetek operetne sezone bo danes v soboto 4. t. m. Ob tej priliki se bo vpizirala moderna Štirinajeta opereta »Aleksandra«. Splet te opere je zelo zabaven in mestoma dramatičen. (Boljševiška revolucija v Petrogradu itd.) Muzika je zelo melodijozna, mestoma celo operna. Nastopi ves operetni ansambl, zbor in statisti. Režira bivši prvak beograjske opere g. Djuka Trbuhovič, ki bo pel tudi tenorsko partijo. Dirigira g. Herzog.

Nedelja v mariborskem gledališču. V nedeljo 5. t. m. bo prva repriza zelo zabavne in melodijozne opere »Aleksandra«, v kateri bo nastopil v glavni tenorski vlogi na novo angažirani režiser in tenorist g. Djuka Trbuhovič.

Dnevne vesti

— Češkoslovaški in poljski zdravniki v Zagrebu. V sredo zvečer so dospeli v Zagreb udeleženci 3. vseslovenskega zdravniškega kongresa v Splitu iz Češkoslovaške in Poljske. V četrtak so si ogledali mesto, nakar so bili povabljeni od bana Šilovića na zakusko. Popoldne so se odpeljali naprej v Split.

— Odhod naših sportnikov v Atene. V četrtak je z brzovlakom odpotovala v Atene naša lahkoatletska reprezentanca. Odšlo je okrog 300 lahkih atletikov pod vodstvom g. Dobrina, referenta jugoslovenskega lahkoatletskega saveza, g. Kratkija in Frančiča. Med športniki so iz Ljubljane Šporn, Skok in Zoraga, iz Maribora pa Mate Pejčan. Naša reprezentanca bo, kakor znano, sodelovala na balkanski športni olimpijadi, ki se bo vršila od 5. t. m. dalje v Atenah.

— Imenovanje v komisijo za državoslovni izpit. Ministrstvo prosvete je z odlokom z dne 29. avgusta 1930, P. br. 25795 imenovalo za predsednika izpitne komisije za državoslovni državni izpit v Ljubljani in za člana iste komisije za ustavopravno vedo in za upravno pravo g. dr. Pirkmajerja Otmarja, vršilca dolžnosti bana dravske banovine, za člana iste komisije za nar. gospodarstvo pa g. dr. Gosarja Andreja, izrednega profesorja univerze kralja Aleksandra I. v Ljubljani. Zato je razrešen g. Kostanjevec Maks, sedaj mestni župan v Kočevju, funkcije predsednika in člana izpitne komisije za državoslovni državni izpit v Ljubljani.

— Velika jugoslovenska razstava je aranžirana v 2000 najrazličnejših komadih v Jakopičevem paviljonu (ob tivolskem sprehajališču). Od 3. do 18. oktobra odprto vsak dan od 9. do 1. ure popoldne in od 3. do 6. ure zvečer. Vstopnina Din 5.—, Dijaki Din 3.—. Aranžerji.

— Delovni čas v finančnih uradih. Od 1. oktobra 1930. do 1. maja je določen za dravsko finančno direkcijo in nji podrejene urade naslednji dnevni delovni čas: ob delavniških od 8. do 12.30 in od 15.30 do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 14. ure.

— Nov dnevnik v Beogradu. Dne 1. t. m. je prišel izhajati v Beogradu nov dnevnik »Jugoslovenski glasnik«. Glavni urednik lista je bivši urednik »Samouprave« g. Živančević. »Jugoslovenski glasnik« je popolnoma na stališču 6. januarja in vladne deklaracije ter odločen zagovornik jugoslovenske ideje. Pozdravljamo v novem dnevniku sodelavce za iste ideale in cilje. — List velja mesečno 20.— Din, posamezne številke pa 1 dinar in se dobi v Ljubljani v vseh večjih trafikah.

— Slovensko planinsko društvo naznanja, da sta Triglavski dom in Staničeva koča zaprta.

— Štipendije za dijake agronome. Kraljeva banska uprava Dravske banovine razpisuje za proračunsko leto 1930-31, šest štipendij za dijake na agronomskih fakultetah in agronomskih visokih šolah. Štipendija znaša mesečno 500.— Din. Štipendije se bodo podeljevale dijakom agronomije ob času vpisa na visoke šole dalje in mesečno nakazovale. Vpoštevalo se bo predvsem dijake kmečkih staršev, ki bodo sproti polagali predpisane izpite. Biti morajo iz Dravske banovine in neoporečnega obnašanja. Če bodo v proračunskem letu 1931/32. predvidena dovolj visoka sredstva, se bodo pri podelitvi štipendij vpoštevali predvsem v letošnjem šolskem letu določeni štipendisti, če se bodo izkazali, štipendije vrednim. Štipendije se bodo podeljevale za vse mesece razen avgust in september. Pravilno kolekovane prošnje in dokumente je treba poslati kr. banski upravi do 15. oktobra ter priložiti obnem z dokumenti reverz, da se prosilec obveže po dokončanih študijah stopiti na zahtevo v službo kr. banske uprave Dravske banovine in v njej ostati dvakrat toliko časa, kolikor je prosilec užival štipendijo.

— Zadnji termin za abonente. Opozarjamo, da se abonenti sprejemajo še ves prihodnji teden med uradnimi urami v knjigovodstvu Narodnega gledališča (Drama, vhod z Gradišča). Abonmani so izredno poceni. Državni uradnik dobi že za mesečni prispevek (8 mesecev) po 23.— Din galerijski sedež za obisk 20 dramskih in 18 opernih in operetnih predstav. Za srednje vrste sedež v parterju se plača 85.— do 90.— dinarjev za isto število predstav. Za najdražji sedež v parterju plača državni uradnik 8 krat po 100.— Din. Na ta način ga stane povprečno vsaka predstava 21.— Din, med tem ko je dnevna cena v drami 30.— do 36.— Din, v operi pa 40.— do 46.— Din. Za one, ki niso državni uradniki, je abonma samo malo dražji. Abonirajte se torej, da boste za mal denar prisostvovali vsem dramskim in muzikalnim predstavam v sezoni.

— Prvi jugoslovanski zvočni film izgotovljen. Igralka iz Beograda Ljubinka Bobić, ki je bila nedavno angažirana od Paramount podjetja za jugoslovansko izdajo velikega revijalnega filma, je v pismu javila iz Pariza, da je prvi jugoslovanski zvočni film dogotovljen in da je nad vse pričakovanja uspel. Z njo je v filmu igral tudi zagrebški igralec Dujšin. V kratkem bodo na Dunaju začeli drug jugoslovanski zvočni film, v katerem bo konferancier Branislav Nušić.

— Zaključek čevljarških prikojevalnih tečajev v Trzinu in Križah. Danes 4. t. m. se zaključita tečaja za čevljarško prikojevanje v Trzinu in Križah, ki sta se vršila od 16. julija dalje. Oba tečaja je priredila kr. banska uprava, referat za pospeševanje obrti (bivši Urad za pospeševanje obrti), vodil jih je pa v splošno zadovoljnost vseh udeležencev prvovrstni stro-

kovnjak g. Josip Steinman, strokovni učitelj banske uprave. Zaključek bo združen z razstavo na tečajih izdelanih krojnih vzorcev in drugih izdelkov. Razstava, na katero se vsi zainteresirani vljudno vabijo, se odpre v prostorih meščanske šole v Trzinu v soboto popoldne in bo trajala do nedelje zvečer. Vstopnine ni.

— Štepanjski fantje in dekleta prirede v nedeljo, dne 5. t. m. ob 4. uri popoldne vinski trgatve v sokolski telovadnici v Štepanji vasi. Vsi prijatelji Štepanjcev vabljeni in dobrodošli. 544

— Volna, lombaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. —166

— Draga, Trava in Osilnica pod srezom v Čabru. Politična uprava odnosno nadzor nad občinami Draga, Trava in Osilnica je bila predana s formalnim aktom od strani sreskega načelnika v Kočevju sreskemu načelniku v Čabru dne 30. avgusta 1930.

— Razbojniki pred sodniki. V Beogradu se vrši že drugi dan razprava proti razbojnikom, ki so napadali v Rajli in okolici potnike in jih oropali. Glavni krivec je neki Božko Ristić. Glede razbojniškega napada na lastnika menjalnice Adanjo pri Rajli so razbojniki zanikali vsako krivdo. Tudi glede umora policijskega pisarja Maksimovića so se izgovarjali na vse načine in se deloma priznali krivdo.

Najtrpežnejša

in najbolj higijenična je aluminijasta kuhinjska posoda, katero dobiš najceneje in v največji izbiri pri tvrdki s železnino 103

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 35.

Najbolj pošteno Vas postreže
z zimskimi oblačili

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta 12.

— Lažna teta iz Amerike. Sodišče v Sremski Mitrovici je te dni obsodilo neko Marijo Navezilja iz Novega Sada na tri leta robije zaradi predrzne prevare. Julija meseca je prišla v Sremske Karlovce in se predstavila nekemu Ivanu Opermanu in njegovi ljubici za njegovo teto iz Amerike. Posrečilo se ji je prepričati fanta, da je res njegova bogata teta, ki ima pa še vse svoje dolarje v ameriški banki in čaka na nje. Pod to pretvezo je izvabila Ivanu precejšnjo vsoto denarja. Končno so jo razkrinkali in zdaj je sprejela zaslužen kazen.

— Mizarski pomočnik odvedel gimnazijko. Beograd ima zopet svojo senzacijo. Mizarski pomočnik Josa Katunac se je zaljubil v 16letno Jovanko Sribinovič, ki je končala lani 4. razred gimnazije. Njen oče se je protivil ljubezni hčerke s pomočnikom, toda pomočnik mu je zagrozil, da mu bo hčerko s silo odpeljal. Zato je Jovankin oče Josa naznanil policiji. Policija ga je povabila, namesto odziva je pa pomočnik najel avto, se pripeljal pred hišo in spričo staršev odpeljal dekle iz Beograda. Doslej ju še niso našli.

Ljubljana

Sobota, dne 4. oktobra 1930., Franc Serafiški. Pravoslavni: dne 21. septembra, Trgoderag.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakaričič na Sv. Jakoba trgu.

*

■ Prvi komorni koncert letošnje sezone bo v petek 10. oktobra ob 20. uri zvečer v Filharmonični dvorani. Na koncertu nastopi čelist Pavel Grümer iz Nemčije in ruski skladatelj in pianist Aleksander Cerepnin, ki je znan v vsem glasbenem svetu kot zelo plodovit skladatelj izrazito moderne smeri. Na sporedu so večinoma klasični komadi za čelo in klavir, nekaj je pa tudi klavirskih skladb, med temi tri varijacije na ruske narodne pesmi, katere je napisal skladatelj Cerepnin sam. Predprodaja vstopnic bo od ponedeljka dalje v Matični knjigarni po običajnih koncertnih cenah.

■ Koncert pevskega društva »Ljubljane«. Pevsko društvo »Ljubljane« priredi v ponedeljek dne 6. oktobra ob osmi uri zvečer v stolni cerkvi sv. Nikolaja koncert, pri katerem sodelujejo: Ravnatelj stolnega kora g. mons. Stanko Premrl, operni tenor g. Jože Gostič, celotni društveni mešani zbor: Dirigent: dr. Anton Dolinar. Vstopnice v predprodaji v trafikah hotela Union. — Koncert, ki je bil 6. septembra radi tragičnih dogodkov v Trstu odpovedan, prinaša dela Palestrine, Orlanda Lassa, Gollerja, Springerja, Adamiča in dr.

■ Velika invalidska veselica. Danes v soboto dne 4. t. m. ob 20. uri priredi v dvorani na Taboru krajevni odbor združenja vojnih invalidov kraljevine Jugoslavije v Ljubljani veliko invalidsko veselico pod pokroviteljstvom mestnega župana dr. Dinka Puca. Na sporedu je vojaška godba, ples, bogati srečolov, šaljiva pošta itd. Ker je čisti donos te prireditve namenjen za podporo revnih vojnih žrtev, se prosi za obilne obiske. 549

■ Na splošni obrtni nadaljevalni in strokovni šoli za brivce, frizerje in lasničarje v Ljubljani na Vrtači se je razporedil tedenski pouk ob popoldnevih od 14. do 18. ure tako-le: Ob ponedeljkih: I. razred pekov, slaščičarjev in vrtnarjev ter II. in III. razred brivcev in frizerk. Ob torekih: I. in III. razred brivcev in frizerk ter risarji (slaščičarji in vrtnarji). Ob sredo: pripravljalni razred, I. razred mesarjev in II. razred brivcev in frizerk. Ob četrtkih: I. razred brivcev in frizerk ter II. razred pekov, slaščičarjev in vrtnarjev.

Praznik jesenske žetve (trgatev grozdja itd.) priredi Zveza kmetskih fantov in deklet v Ljubljani danes zvečer v spodnjih dvoranah Mikličevega hotela. Presrečno vabimo vse prijatelje kmetijske mladine, da se tega večera, ki obeta mnogo zabave, sigurno udeleže. Ples šaljiva pošta, srečolov itd. — vstopnine ni.

»Kolo jugoslovenskih sester v Celju«

naproša vse one osebe, ki so ob čitanju članka pod naslovom: »Kaj pravite« v Slovenscu z dne 12. julija 1930 šte. 157 mislile, oziroma bile prepričane, da je članek naperjen proti »Kolu jugoslovenskih sester v Celju«, naj bodo tako prijazne in javijo svoje natančne naslove — v svrhu predlaganja za tozadevno sodnijsko pričanje — pri zastopniku društva g. dr. Gvi-donu Sernecu, odvjetniku v Celju, osebno ali pismeno. — »Kolo«. 547

Celje

* Obrtnim krogom na znanje. Celjska obrtna nadaljevalna šola bo pričela šolsko leto 1930-1931 v nedeljo 5. oktobra. Tega dne naj se zberejo vsi lanski vajenci in vajenke, ki še niso oproščeni in pa novinci ter novinke, točno ob 8. uri zjutraj v poslopju mestne osnovne šole. Seboj naj prinesejo (novinci in novinke) zadnje šolsko izpričevalo iz osnovne ali srednje šole. Po skupnem nagovoru v šolski telovadnici se razžira mladina v dvanajstih razredih in se začnejo istočasno tudi sprejemni izpiti za novince. — Gospode mojstre in gospe mojstrice se vljudno prosijo, da bi pošiljali svoj obrtni naraščaj redno v šolo, ker le tako je mogoče priversti mladino do tiste stopnje strokovne naobrazbe, ki se jo v obrtjih dandanes zahteva. — Uprava šole.

* Celjsko učiteljsko društvo bo imelo svoj redni letni občni zbor v soboto 11. oktobra ob 9. uri v mestni osnovni šoli. Na dnevnem redu je predavanje š. upravitelja g. Josipa Lapajeta »O kmetijskem pouku v osnovni šoli« ter aktualne društvene, šolske in stanovske zadeve.

* Cerkveni koncert mariborske Glasbene Matice, na katerem se bo izvajala slovita Grečani-nova Domača liturgija, se ne bo vršil, kakor je bilo prvotno javljeno v župni cerkvi, temveč v Marijini cerkvi v nedeljo, 5. oktobra ob 16. uri. Naj tega izrednega glasbenega dogodka nihče ne zamudi. Predprodaja vstopnic v knjigarni Goričar & Leskovšek.

* Odmerna zgradarstva za l. 1931. Na uradni deski mestnega načelstva je nabit daljši razglas celjske davčne uprave, s katerim se pozivljajo lastniki zgradb, da vlagajo prijave dohodkov od svojih zgradb in svrhu odmere zgradarine za l. 1931.

* Mestna knjižnica. V preteklem mesecu je mestna knjižnica izposojevala 920 strankam 1990 knjig. Jesen in zima, čas čitanja v domačem krogu je tu. Posečajte pridno knjižnico, ki ima krasne in zanimive knjige v svojih polihah.

* Zopet tihotapstvo. Pred tremi dnevi je celjska policija izročila finančni straži dva tihotapca, včeraj pa je prišla nekega 31-letnega žagarja Alojzija B. iz Mozirja, ki je bil osumljen tihotapstva. Našli so pri njem 18 nežigosanih vžigalnikov, 300 kremenjakov ter 18 koles za vžigalnike, 2 zavoja igralnih kart ter 68 zavojkov inozemskih cigaretnih papirčkov. Pri zaslišanju je B. izpovedal, da je vse to blago kupil od svojega strica, ki je železničar v Avstriji, da pa še ni ničesar prodal. Vendar so pa pri njem našli kar celo fakturo tihotap-skega blaga, v kateri je bilo zapisano dokaj več, in precej gotovine, iz česar sledi, da mu je posel šel dobro od rok. Izročili so ga finančni straži, ki sama kaznuje take stvari.

* Policijski drobiž. Neka gospodična je prijavila, da so ji v gostilni na Glavnem trgu ukradli dežnik. — Neki šofer avtotakse je v popolnoma pijanem stanju dirkal po mestnih ulicah, da je bila skrajna nevarnost, da koga povoz, kot je to že storil pred leti. — Štiri osebe so bile prijavljene radi prestopka cestno-policijskega reda.

Surovo obračunavanje z otrokom

Ni se še poleglo razburjenje radi žalostne smrti dijaka Bežjaka v Mariboru, ko se zgodi v Celju sličen primer surovega in samolastnega kaznovanja mladostno razposajenega otroka. 11letni Metod Freitag se je v ponedeljek opoldan v družbi treh tovarišev po končanem pouku vračal po Gaberju domov v Sp. Hudiinjo. Dohiteli so voz, na katerem je sedel hlapec Anton Pere. Kakor je običaj, so otroci sedli zadržaj na voz, da bi si na ta način skrajšali dolgo pot. Hlapec pa je, zapaživši to, tako močno zamahnil z bičem po njih, da je Metod skoraj izbil desno oko. Dečka so morali takoj poslati na očesni oddelek ljubljanske bolnice, vendar je po izjavi zdravnikov malo upanja, da bi oko rešili in bo nesrečni otrok na tem očesu ostal slep. Hlapec se zagovarja, da mu je gospodinja strogo naročila, da ne sme nihče sesti na voz. Menda pa bi bili štirje otroci ne zlomili voza.

Naš novi roman

V nedeljo, dne 5. oktobra prične izhajati v »Jugoslovanu« nov roman

»Pozna osveta«

ki ga je napisal znani pisatelj detektivskih povesti Conan Doyle.

To je roman, ki je pridobil Conan Doyle svetovno slavo in v katerem

prvič nastopi SHERLOCK HOLMES.

Roman, čegar snov je posneta iz življenja Mormoncev, ameriške verske sekte, nam prikazuje to versko skupino kot skrajno fanatično in kruto.

Roman »Pozna osveta« je nad vse napet in kdor ga prične čitati, ne more odložiti knjige, dokler ne prebere romana do konca.

Zato smo uverjeni, da bomo svojim čitateljem s tem romanom nad vse ustregli.

Maribor

m Letalski meeting. Na letalskem meetingu jutri v nedeljo popoldne nastopijo na Teznu piloti Charles Riley, Mijo Janković in drugi. Letali bodo z aparati »Moth Puss«, »Gipsy Moth« in »Lojze«. Zanimanje za ta meeting je povsod izredno veliko.

m Debut Mariborčanke v zagrebški operi. V Mozartovi komični operi »Figarova svetba« je v sopranski vlogi Suzane nastopila te dni v zagrebškem opernem gledališču kot debutantka 20letna gojenka tamkajšnje Glasbene akademije, gđ. Erika Druzovičeva, hčerka tukajšnjega profesorja g. Druzoviča. Njen nastop je pri občinstvu in kritiki vzbudil izredno zanimanje.

m Koncert v mestnem parku. Jutri bo od 10.30.—12. ure ob lepem vremenu v mestnem parku promenadni koncert »Drave«.

m Iz mariborske industrije. Lastnica tovarne za čokolado »Mirim«, ga. Ema Desnica je kupila te dni vilo »Alvis« v Melju. Poslople, ki je precej veliko, bo preuredila in dozdala nove zgradbe, v katere bo potem preselila znatno povečano tovarno za čokolado, ki je sedaj v Trubarjevi ulici.

m Gradnja nasipa. Te dni je okrajni cestni odbor začel v Studencih pri cerkvi graditi velik nasip, s katerim se bo zavarovala cesta, ki se je v zadnjem času nevarno posipala. Dela bodo še letos končana.

m Izselitev izpod državnega mosta. Včeraj so se izpod državnega mosta preselili še zadnji deložiranci v novo mestno barako v ulici Kraljeviča Marka. Občina je dovolila, da se smejo naseliti v tem zasilem domu tudi tisti, ki niso pristojni v mesto, ki so pa stalno zaposleni. Prostor pod državnim mostom bodo sedaj zgradili, tako da se pod njim ne bo mogel nihče več naseliti. V novi baraki, ki je skrajno pomankljivo zgrajena in nima niti steklenih oken, bo pa tudi kmalu premalo prostora za vse, kajti občina je prejela že sedaj več prošenj strank, ki so jim odpovedali stanovanja in ki drugih ne morejo dobiti.

m Ribji trg. Na včerajšnjem ribjem trgu so se prodajale sardele po 16 do 18 Din kg, tunina in sipe po 36 Din, morski raki po 24 Din.

m Hišni lastniki mesta Maribora, katerim se te dni dostavljajo pole za popis koles (biciklov), se opozarjajo, da jih vrnejo natančno popolnoma vojaškemu uradu mestnega načelstva v Mariboru, Slomškov trg št. 11 v danes terminu, to je tekem 4 dni po prejemu teh pol, sicer bodo najstrožje kaznovani po obstoječih kazenskih določbah.

m Zanimiva trgovska tožba. Te dni je bila pred tukajšnjim okrožnim sodiščem zanimiva trgovska tožba. Ozadje tožbe je sledeče: Leta 1928. je tukajšnja tovarna usnja Viljem Freund prodala nekemu Marku Nemediju za 325.312 dinarjev usnja. Pomotoma je pa naročniku poslala tudi duplikat tovarne lista, s katerim je Nemedi pošiljatev prevzel, usnje prodal trdkiki Žiga Deutsch v Beogradu za 275.000 Din in izginil. Ker Nemedija ni bilo mogoče izslediti, je tovarna tožila trdkiko Deutsch, ki je pri razpravi dokazovala, da je ne zadene nikakšna krivda, ker je blago pravilno kupila. Naposled je pa bila dosežena poravnava, po kateri trdkika Freund umakne obdolžitve, trdkika Deutsch pa ji plača 50.000 Din. Stroške plačati vsaka svoje.

m Težka nesreča za našo mejo. V Lichenendorfu med Čmurekom in Spiljem je v četrtak ob 15. uri zadel rečni mojster Jureš z motorno prikolico v tovarni avto tovarnarja Steinerja. Prikolico, v kateri je sedel tehnik Rus, se je odtrgala in si je Rus pri tem zlomil desno nogo, razbil spodnjo čeljust in dobil še druge poškodbe, da so ga nemudoma morali prepe-ljati v bolnico v Radgono.

m Neplačani zapitek. V noči od četrtka na soboto je v kavarni »Evropa« ponival neki trg. potnik z neko žensko, ko pa bi bil moral plačati zapitek 148 Din, jo je preko stranišča popihal. Šče ga policija.

m Aretacije. V četrtak je policija aretirala dve ponočni ptičici ter nekega berača. Obe ženski sta zaenkrat romali v bolnico.

m Nezgoda. Levo nogo si je zvil v četrtak v kurilnici državnih železnic 54letni strojevodja Filip Gabron. Oddan je bil v bolnico

Dan težkih nesreč

Ljubljana, 3. oktobra.

Nogo si je zlomil

27letni delavec iz Škofje Loke Potočnik Janez je danes dopoldne v gozdu tako nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo v kolenu. Morali so ga prepeljati v ljubljansko bolnico.

Nesreča pri cirkulariki

Dopoldne je bil zaposlen pri cirkulariki v neki delavnici v Vižmarjih pri St. Vidu 21letni mizar-ski pomočnik Bož Franc. Po neprevidnosti je prišel z roko pod cirkulariko, ki mu je odrezala 3 prste na levi roki. Prvo pomoč so mu nudili v Vižmarjih, nato pa je moral v Ljubljano v bolnico.

Karambol na Miklošičevi cesti

Dopoldne sta se srečala na Miklošičevi cesti Roza Rjavec, žena zidarskega mojstra z Ježice, ki se je peljala na kolesu in neki neznan kole-sar. Nesreča je hotela, da sta med vožnjo trčila. Rjavecova je padla s kolesa in si poškodovala tako hudo levo nogo, da je morala v bolnico.

Nesreča pri telovadbi

14letni dijak Borštnar Konrad je 1. oktobra v telovadnici meščanske šole pri telovadbi padel in si zlomil desno roko. Moral je v bolnico.

Šest mesecev po nesreči v bolnico

12. aprila je pes posestnika Jakoba Rebolja agriznil 54letno ženo posestnika v Izlahah, Aloj-zijo Prebil v koleno leve noge. Žena se ni dosti zmenila za rano, ki se ji je zacelila, nedavno pa zopet odprla. Otekla je tudi noga. Zaradi teh komplikacij je morala po šestih mesecih po ne-sreči v ljubljansko bolnico. Sama ne ve, če je bil pes stekel ali zdrav.

Karambol avtobusa in avtomobila

V četrtek 2. t. m. ob 5. popoldne je vozil Čarmanov avtobus po Frankopanski cesti. Ko je prišel do Medvedove ulice, je privozil po tej z veliko brzino avto, katerega je šofiral vele-trgovce G. E. R. Z njim se je peljal tudi kapel-nik F. B. Oba sta bila precej vinjena. Pred križiščem ni dajal znamenja s hupo in ker je vozil z veliko brzino, ni mogel več preprečiti karambola. Avto se je zadel z desnim zadnjim

Zopet dve nesreči na Bledu

Gramoz zasul delavca - Padec in težka poškodba starke

Bled, 3. oktobra.

Kakor smo že poročali, je pod Kazino in cesto Aleksandrovega šetališča napravila grad-bena tvrdka Slavec iz Kranja rov, po katerem so speljane tračnice z vozički, ki služijo za od-voz gradbenega materiala v jezero.

Delavci pridno kopljejo in nalagajo ter od-vžajo po vozičkih skozi rov blato in ostali ma-terijal v jezero.

Ni še minulo teden dni, odkar se je pri ome-njenem poslu smrtno ponesrečil in utonil dela-vec Franc Fliser, katerega so pokopali preteklo soboto popoldne na tukajšnjem pokopališču; že se je raznesla po Bledu novica, da se je pri kopanju gramoza ponesrečil zopet neki delavec. Ko je kopal v jami, hoteč pospešiti delo na ta način, da bi se gramož od teže sam po sebi vsul na tla, ga je v tem trenutku prehitela nesreča. Pesek se je vsul nanj in ga zakopal do pasu. Nesreča se je pripetila bliskovito hitro. Delavci, ki so videli ves prizor, so nesrečnemu hitro priskočili na pomoč ter ga odkopali.

Siromak je imel zlomljeno nogo. Dr. Češark, tukajšnji zdravnik mu je nudil prvo zdravniško pomoč ter odredil vse potrebno, da so poškodo-vanca čim prej odpremili v ljubljansko bolnico.

Včeraj okoli 13. popoldne se je zbralo pred hišo čevlarskega mojstra Potočnika v Prešer-novi ulici večja skupina ljudi, ki so sočustvovali nad ubogo 84letno Kupčevo materjo, ki je bila po glavi močno okrvavljena ter imela precejšnjo rano.

Starika, reva, ki že silno slabo vidi, je hotela sesti na klop, hoteč se odpočiti. Ker na omenje-nem mestu ni bilo klopi, kamor bi se baš rada vsedla, je padla na tla ter z glavo treščila z vso silo v rob hiše in se močno poškodovala po glavi.

Samaritansko delo je opravila neka tukajšnja gospa. Revico je za silo obvezala na glavi, na- kar jo je z avtomobilom odpremila domov v Grad.

Ne odlašajte do zadnjega

Starka, ki je morala plačati svojo brez-briznost z življenjem

Poljčane, 2. oktobra.

K včerajšnjemu večernemu vlaku so pripeljali na kmečkem vozu neko žensko, ki je hudo sto-kala na slavnem ležišču. Ljudje, ki so čakali na prihod ljubljanskega vlaka, so pritekli sku-paj, misleč, da se je zgodila kaka nesreča, da so pripeljali kakakega težkega ranjenca. Ko pa so prenesli stekajočo v čakalnico, se je izkazalo, da gre le za težko bolno žensko, ki potrebuje v bolnici naglo operacijo.

Bila je to 60letna vdova vpokojenega želez-ničarja Ogrizka iz Čadramske vasi pri Poljča-nah, ki je že dalje časa bolela na težki kili. Ker pa kljub svoji nevarni bolezni ni mirovala

blatnikom v odbijač avtobusa in nato odletel približno 8 m, se dvakrat zavrtel in nato pre-vrnil na levo stran. Šofer in njegov spremlje-valet sta ostala nepoškodovana. Precej poškodo-van pa je avtomobil, ki je last nekega avtoiz-voščka. Priče dogodka so izpovedale, da zade-ne krivda edino le šoferja avtomobila.

Vol jo je pohodil

Včeraj popoldne je 54letna žena posestnika Jožefa Lakner v Mozlju pomagala nakladati na polju seno. Med tem se je zagnal v njo vol, ki se je pasel v bližini, ter ji stopil na desno nogo in ji jo zdrobil v gležnju. Morala je iskati zdrav-niške pomoči v ljubljanski bolnici.

Nezgodna na delu

Delavec Recek Ivan iz Loke pri Dolnji Len-davi, ki je zaposlen pri zgradbi palače Pokoj-ninskega zavoda, je padel s 4 m visoke lestve na tla ter se pri tem močno poškodoval na glavi. Z rešilnim vozom je bil takoj prepeljan v bolnico.

Smrtna nesreča

Vdova Urbančič v Hrenovi ulici št. 19, last-nica kovačnice, je najela danes 20letnega kova-škega pomočnika Karla Vučino iz okolice Mari-bora. Komaj je začel popoldan delati, je hotel spojiti električni kontakt ter spraviti v pogon elektromotor za meh. Ker obrata ni bil vajen, je nerodno prijel z rokami za železne spojljke. Električni tok ga je vrgel na tla, kjer je obležal brez zavesti. Poklican je bil takoj rešilni voz, ki je prepeljal Vučino na rešilno postajo, ven-dar je že med prevozom umrl. Na lice mesta je takoj odšla policijska komisija, ki je pre-iskala dejanski stan ter odredila prevoz trupla ponesrečenca v mrtvašnico pri Sv. Krištofu. Ko-ga zadene krivda na tem tragičnem dogodku, bo ugotovila strokovna oblast.

Aretacije

F. P. je bil aretiran radi žaljenja Nj. Vel., M. M. radi prodaje blaga sumljivega izvora. M. Š., ker je osumljen tatvine obleke v vred-nosti 540 Din. Razen tega so bile aretirane še 4 sumljive osebe. Nadalje je bilo prijavljenih več kršitev avtopredpisov in cestno policijskega reda.

in je še naprej težko delala, je morala priti nesreča. Dan pred tem že ni mogla več ničesar zavžiti. Zato so poklicali zdravnika in uboga žena je bila nato v silnih bolečinah prepeljana v mariborsko bolnico.

Ta žalosten dogodek pa nas bo poučil, da bo-dimo v tako nevarnih boleznih previdnejši in ne čakajmo na zadnjo minuto, ko je največkrat že vsaka pomoč zaman. Kakor smo poročali v včerajšnji številki, se je nesrečnica pripeljala v Maribor že mrtva. Rešilni voz jo je namesto v bolnico odpeljal v mrtvašnico.

Z gnojnimi vilami je plačal dnevnic

Zagorje, 3. oktobra.

V Potoški vasi pri Zagorju ima kmet Ivan C. lepo domačijo; to spomlad, ko je rabil dninar-jev za poljsko delo — katere je v industrijskem kraju težko dobiti —, se mu je ponudil 18letni Rudolf B., stanujoč v isti vasi, v dnino. Gospo-dar C. ga je seveda z veseljem sprejel in tako je napravil Rudolf pri njem 4 dneve. Iz različ-nih vzrokov mu po končanem delu dogovor-jenih dnevnic ni plačal, zato ga je Rudolf te dni zopet tirjal naj plača, ker denar potrebuje. Go-spodarja C. je to tako razkačilo, da je vzel gnoj-ne vile, ter z njimi pošteno naklestil Rudolfa po hrbtu in nogah in ga za namoček lopnil še nekajkrat z metlo po glavi. Ves obtočen je prišel danes Rudolf B. v Zagorje k zdravniku, ki je ugotovil lažjo poškodbo in človekoljubni gospodar Ivan C. se bo moral radi svoje bru-talnosti zagovarjati.

Od doma pobegnil

Mlad junak je Marjan Š. iz Zagorja; šele 13 let je star, pa se je od spomladi do sedaj pote-pal po svetu. V spomladi je namreč ušel svoji materi, vdovi s 6 otroki in jo mahnil peš proti Hrvatski. Te dneve ga je zalotila policija na zagrebških ulicah in ga nato odpravila prisilno v domačo vas. Kod se je otrok te dolge mesece potikal in kaj vse je počenjal, še za enkrat ni znano.

Begunje pri Cerknici

Sadna letina. Kako lepo je pomladi zavelo sadno drevje! Pa so prišli deževni dnevi in so opravili prvo škodo. Jablane so še nekoliko pre-ne-sele. Vendar je pridelek zelo majhen. Mnogo ja-bolk je namreč kar poginilo na drevju in tudi črv je pridno vrtal. Hrušk in češpelj pa letos ni bilo prav nič. — Razveseljivo pa je, da so se tukajšnji gospodarji začeli malo bolj zanimati za sadje. Do sedaj so prevladovali hišni vrtni, kjer je raslo raznoliko drevje, ne da bi se kdo kaj dosti zanj zanimal. Seveda je bilo nekaj izjem in prav ti so dali drugim povod — videli so, kako se za sadje dobijo lepi denarji — in imamo že prve nasade. Dobro bi pa bilo osnovati sadjar-sko društvo, ki bi dajalo gospodarjem smernice. Skrbeti je namreč treba za enotno saditev, malo sort, in te naj bodo dobre, trgovske. Sicer je sa-jenje v večjih množinah brez pravega haska.

Zvonik farne cerkve so na novo rdeče pobar-vali, ker je bila prejšnja siva že izprana. Semenji, 8. t. m. se bo vršil običajni jesenski živinski in kramerski semenji.

Cerknica

V cerkniški okolici pa ni gob. Po vseh kra-jih se hvalijo z obilno letošnjo rastjo gob. Le škoda, da jih v celi cerkniški okolici ni prav nič. Le tu pa tam jih prinese včasih kaka žen-ska iz zelo oddaljenih krajev. Se razume, da so potem tudi precej drage.

Roko si je zlomila. Pred več tedni je padla z voza neka stara ženica in si je pri padcu zlo-mila levo roko v zapestju. Ker je ženica že sta-ra, se ni dosti zmenila za bolečine na roki, tem, več jih je zdravila kar z domačimi zdravili. Ker so bile bolečine na roki vedno hujše, je šla na prigrvarjanje ljudi vendarle k zdravniku. Še ne-kaj časa naj bi žena čakala, pa bi bila ob roko, ker so se nastale male komplikacije. Tu se vidi bahjevernost starejših ljudi, ki toliko časa ma-žejo z domačimi zdravili, da pride že skoraj smrtna nevarnost in se šele potem zatečejo k zdravniku. Če je le malo hujša poškodba, takoj k zdravniku!

Konkurenca. Ta teden se je mudil v Cerknici neki podjetnik iz Logatca, ki žaga s strojem dr-va. Ker računa več kot polovico ceneje kot dru-gi žagarji, ni čudno, da ima vedno dovolj posla. Zato se pa naj jezijo cerkniški žagarji, ki jih je ta tuj podjetnik spravil ob ves letošnji za-sluzek.

Tržič

Nov avtobus. Na progi Tržič—Ljubljana je pri-šel v četrtek voziti nov avtobus znamke »Saurer«, ki ima 30 sedežev in še precej stojšč. Voz je og-romen in prav potreben za Tržič, saj je bil prej-šnji avto proti kocu tedna vedno natačen, da je bila vožnja že prava muka. Avto vozi mesto prejšnjega Mallijevskega »Fiat« pod firmo Paar & Malli.

Sokolski oder prične v najkrajšem času z zim-sko sezono. Na sporedu bodo novejša dela, med temi tudi Stolcova opereta »Kakor v starih ča-sih«.

Obnovili so nekdanjo staro Kreljavovo hišo, ki je sedaj last gđ. Ane Globočnikove. Čisto mo-derni portal in pročelje sta prav posrečeni in za Tržič novost.

Gamzi na pobočjih Begunjske in Zelenice so se zadnje čase prav lepo razmnožili. Sedaj, ko je mir na planinah, se jih more opazovati v gru-čah po 60—80.

Pevske vaje »Bralnega društva« so se v sredo zopet pričele. Pričetek za ženski zbor ob tri-četrt na 8. uro zvečer, za moški zbor pol ure pozneje. Posejajte jih polnoštevilno, predvsem pa točno.

Golnik

Spremembe na pošti Golnik. S 1. oktobrom t. l. je prevzel pošto na Golniku g. Anton Ož-ura, ki je predtem služboval v Kočevju. Dose-da pošta upravnica gđ. Mara Bizjak pa je bila premeščena v Sv. Jurij ob Ščavnici.

Zdravniške vesti. Asistent zdravilišča na Gol-niku g. dr. Franjo Radšel je nastopil 1. okto-bra svoj redni letni odmor. Pred kratkim pa je bil dodeljen v službovanje na Golnik g. dr. To-maž Furlan, sekundant banovinske bolnice v Ljubljani. Tako pacienti kot gg. zdravniki so njegov prihod toplo pozdravili. Bivša pomožna zdravnica g. dr. Tea Herkov pa je po zopet-nem okrevanju nastopila službo v splošni bol-nici v Ogulinu.

III. nadaljevalni zdravniški tečaj o tuberkulozi, ki se je vršil pretekli teden na Golniku, je prav dobro uspel. Vodstvo tečaja je bilo v večjih ro-kah primarija g. dr. Roberta Neubauerja, ki si je na polju pobijanja tuberkuloze stekel do-sedaj velike zasluge.

Kamnik

Vprašanje tržnega nadzorstva. Naše gospodinje se pritožujejo, da prodajalke ob tržnih dnevih včasih preveč poskočijo s cenami in zahtevajo kar po 25 ali 50 par več za blago (n. pr. jajca) kot za istočasno v Ljubljani. Če kje, potem moramo gotovo v letoviškem mestu paziti, da so cene vedno enake in na primerni višini. Zato je potreben tržni nadzor, kakršne imajo pov-sod drugod. Naj bi se torej na željo naših go-spodinj čimprej rešilo to vprašanje!

Za 10letnico koroškega plebišča priredi So-kol 11. t. m. zvečer v čitalnici akademijo z de-klamacijami, slavnostnim govorom, pevskimi toč-kami in živo sliko.

Brezplačni Singerjev tečaj krojenja, vezanja in šivanja se prične v Kamniku 6. t. m. v čitalni-čni dvorani. Prijave sprejema g. Drašček, Sutna.

Ptuj

Osebnost vest. Sreski veterinar g. dr. Vilko Jedlička, ki je opravljal obenem posle živino-zdravnika za mesto Ptuj, je definitivno preme-ščen k sreskemu načelstvu v Ljubljano, kamor se bo po več kot 10-letnem tukajšnjem službo-vanju v kratkem preselil.

Razmestitev žandarmerijskih stanic. 2. andar-merijska stanica v Sv. Barbari v H. se je z 1. oktobrom ukinila in so se priključile v njen okoliš spadajoče občine deloma stanici v Zavrču, deloma stanici Sv. Andrej—Leskovec. Z istim dnem se je na novo ustanovila pred leti opu-ščenca stanica St. Janž na Dr. polju, kateri bodo pridruženi obč. Sv. Janž, Slovenjvas in Vurberg. S tem bo znatno razbremenjena stanica Ptuj, ki je bila, osebno odkar je prišlo po ukinitvi drž. policije tudi mesto v njen delokrog, z delom zelo preobremenjena. Priključitev obč. Vurberg sta-nici St. Janž pa menda ni najbolj srečna reši-tev problema, kajti Vurberg leži na levi strani Drave in bo zveza z isto ob narasli Dravi le preko Ptuja ali preko novega mosta pri Duple-ku mogoča, kar seve oddaljenost potroji, če ne več. Bolj praktična bi bila sledeča razdelitev: Vurberg k žand. stanici Sv. Urban, Krčar in Pod-vinci k stanici Ptuj ter obč. Hajlino ob stanice Ptuj in stanici St. Janž. — Ob tej priliki naj opozorimo merodajno oblast, da bi bilo umestno prenesti sedež stanice Polevsak, ki leži na periferiji okoliša, nazaj v Jaršince, kjer so danes primerne ubikacije na razpolago.

Policijska ura. Kr. banska uprava v Ljubljani je podaljšala policijsko uro za mesto Ptuj in sicer za gostilne do 24. ure, za kavarne pa do 2. ure po polnoči. Nova uredba pride v veljavo, čim jo mestno načelstvo razglasi.

Kolo jugoslovanskih sester priredi dne 4. ok-tobra t. l. ob 15. uri v telovadnici »Mladice« vinski trgatav na podlagi srečolova.

Cerkvena slavnost. Dne 12. oktobra bo prazno-vala farna cerkev pri St. Vidu pri Ptuj slavnost blagosloavljanja novih oltarjev, ki ga bo op-ravil sam g. knezoškof, ki prispe že prejšnji dan v St. Vid.

Ormož

Jabolka. Na tukajšnjem kolodvoru se še ve-dno prav živahno nakladajo jabolka za izvoz. Nekateri pregoreči nakupovalci pa naredijo kmetom večkrat škodo s tem, da jim svetujejo naj jabolka kar potrgajo češ, saj so dovolj zrela. Ko pa se taka jabolka pripeljejo na kolodvor, jih kupee odkloni in kmet je primoran, drugače si-cer lepa zdrava jabolka peljati nazaj in vpora-biti za jabolčnik. Nakupovalci bi morali biti do-bri poznavalci sadja in popolnoma verzirani v tem poslu, da kmet ne bi trpel radi njih škode.

Ribnica

Kino. V Ribnico je prispel potujoči kino Rde-čega križa, katerega lastnik je g. Josip Kratil. Filme bo predvajal na telovadišču ribniškega So-kola. Prvič bo predvajal v nedeljo.

Prijava koles. Po nalogu okrajnega glavarstva so se morali vsi lastniki koles prijaviti pri svo-jih občinskih uradih.

Kočevje

Plesne vaje. V ponedeljek 6. t. m. se prično plesne vaje maturantov. Vaje bo vodil diplomirani plesni učitelj g. prof. Vladimir Rustja. Pa tudi Sokol pripravlja plesne vaje, če se bo pri-javilo dovolj plesalcev in plesalk. Vaje se bodo vršile kakor vsako leto v dvorani hotela »Trste«.

Vprašanje nove telovadnice. S pričetkom nove-ga šolskega leta je ponovno stopilo v ospredje vprašanje nove telovadnice. Stara telovadnica v osnovni šoli je premajhna in nehygienična. V tej tesni dvorani telovadi vsa osnovna šola. gi-mnazija in Sokol, h kateremu se priključajo vsak dan novi telovadci. Skrajni čas je že, da dobi-mo novo telovadnico.

Dijaški odsek Sokola. Pripravlja se ustanovitev dijaškega odseka v Sokolu.

Določene cene mesu. Končno smo tudi v našem mestu dobili stalne mesne cene. Kg mesa I. vrste stane 20 Din, II. vrste 18 Din in III. vrste 16 Din. Kočevje je bilo že znano po visokih cenah, sedaj pa se je tudi v tem oziru obrnilo na bolje.

Krško

Davica se je pojavila v treh družinah v urad-niški hiši; kontumacirana je zato cela hiša s 6 družinami.

Objestni berači in prosjaki. Vedno pogosteje nas obiskujejo razni mladi, če dobro oblečeni moški različnih poklicev, ki izvajajo od doma-činov in korporacij na različne načine denar. Vsak ima svoj jalov izgovor. Po vaseh se glašajo skupine brezposelnih rudarjev in delavcev, ki se preživljajo nemalo tudi z grozdem in na-kradenim krompirjem. Res ni zaslužka, vendar ti ljudje še niso izprevideli, da bi bili z nava-dnim kruhom ali kmetško hrano zadovoljni. Zna-ni postopajo in prosjak iz Pijavkega je pri neki hiši zahteval gnjati in starine (lanskega vina), češ potice nočem, ker je taka kot navadni kruh; dinar, ki so mu ga ponudili, je tudi odklonil, češ, denarja dobim drugod, vas pa naj bo sram, če kaj boljše ne zmorete danes, ko je nedelja.

Cesta skozi mesto še gre, v okolici ona proti Leskovcu in najbolj proti Križaju pa bo kmalu podobna železniškemu tiru s pragovi; le s to razliko, ki dela samo napotje prometu, dočim ostalo napeljejo, ko bo mogoče.

Izredno mnogo krompirja so naši kmetovalci pridelali letos. Zal, da nima cene; istotako je obilno obrodila turščica, dočim je zelje uničila suša ob času sajenja. Tudi kostonja se obeta precej. Zaradi deževnega vremena zelo gnije groz-dje, vendar je upati, da bodo vinogradniki še pravi čas potrgali. Kvaliteti mošta, pravijo, do-gnitje ne škodi.

Trbovlje

Deputacija posestnikov iz Kleka se je zglasila včeraj na občini ter prosila, da se tudi Kleča-nom dovoli priključek na glavni vodovod. Ka-kor znano, so vpeljani v naši občini na podlagi občinskega vodovodnega pravilnika vodni števi-za uporabo vode. Glede na to bodo morali tudi Klečani, ako hočejo dobiti priključek na glavni vodovod, pristati na vpeljavo vodnih števec. V ostalem pa bo o tem še občinski odbor sklepal.

Narodna strokovna zveza priredi v nedeljo 5. t. m. popoldne v prostorih gostilne Završnik (Ranzinger) vinski trgatav. Vsi prijatelji narod-nega delavskega pokreta iskreno vabljeni.

Prijava dohodkov od zgradb. Termin za vlaganje davčnih prijav glede dohodka od zgradb za odmero hišnega davka za leto 1931 je določen za čas od 1. do 31. oktobra 1930. Za vsako zgrad-bo, ki je podvržena hišnemu davku, je vložiti davčno prijavo, in sicer za vsak davku obvezan objekt posebej. Izpolnjene tiskovine, ki se dobe pri občinskem uradu, je vložiti bodisi tamkaj ali pa predložiti direktno davčni upravi v Laškem v gorenjem roku.

Velika razstava tiska v Zagrebu

Od 4. do 13. oktobra 1930. prireja Savez Gra-fičkih Radnika i radnica Jugoslavije in Zagreb-ski zbor razstavo tiska. Razstava je zamišljena v velikem obsegu in hoče pokazati vse panoge grafične industrije. Z njo hočejo zainteresirati najširše kroge za grafične izdelke, za domači tisk in mu prikazati ves napredek tiskarstva v Jugoslaviji. Razstava je razdeljena v več od-delkih in bodo grafična podjetja Dravske bano-vine razstavila svoje izdelke v posebnem pavil-jonu. Na razstavi bo tudi poseben oddelek, kjer bo razstavljeno časopise iz vsega sveta. Te-kom razstave se bo vršil tudi sejem lepih knjig.

Grafične izdelke, tiskovine, časopise in knjige bodo razstavili iz vse države, tako da bo to prvi prikaz celotnega tiska v Jugoslaviji.

Andrej Žmave, Maribor:

Neljubi jesenski gosti vinskih goric

Zlahtni sad vinske trte, grozdje, spoštujemo kot tečno nasladijo in redilo razen ljudi i nekateri živali: poleg požrešnih žuželk tudi posamezni sesalci in ptice.

Znano je, da si grozdja privoščijo psi, mačke in miši, daši bolj poredkoma, jazbeci, lisice in kune pa prav redno s posebno nasladi. Zajci, srne, jeleni in kuni ne žro grozdja, pač pa včasih sočne trsne liste in mladike; v hudi zimi z obilo snega tudi rozgam ne prizanašajo. Znani glodavec voluhar je posebno slabo zapisan pri sadjarjih, spravlja se pa prav tako nad trsne špalirje ali brajce zlasti ob hišnih stenah in zidovih, uničujoč s svojim močnim zobovjem korenike in debela.

Se bolj neljubi gorički gosti kot navedeni sesalci so ptice, ki ti čisto požro doberšen del trgatve. Zlasti v vinogradih ob gozdovih oberejo redoma kar vse grozde do zadnje jagode. Tudi domači ptič vrabec ni tako nedolžen pri tem, kakor bi kdo mislil. Saj se včasih udobno udomi celo v duplinah vinogradskih škarp ali podzidij, da lažje obavlja svojo trgatvo. Znana grozdježerica sta jerebica in fazan, ki sta pa pod močnim internacijonalnim varstvom rimske boginje lova — Dijane. Drogzi in škoreci so dobro organizirani in zglede solidarni: poletarajo v svojevrstno branje kar v celih jatah in

se spretno potikajo med trsem, da jih tako zlahka ne opaziš. Nič boljši ni kos, samo s to razliko, da se ponaša nekako bolj aristokratski. S posamičnimi poleti v gorice začenja kos že rano jutraj, ob prvi zori, in jih nadaljuje do večernega mraku s parurnim oddihom čez pol dne radi lažje in boljše prebave.

Na vsakovrstna strašila, ki jih ponekod postavljajo in razobešajo po vinogradih, se ptice prav kmalu navadijo, tudi klopotec jih nič ne moti pri zobanju. Najbolj se boje človeka s puško. Priporočljivo je tedaj organizirano, stalno varstvo, čuvanje, straženje trsnih nasadov. Ker pa so nekateri krilati jesenski gosti vinskih goric, n. pr. drozgi, škoreci in kosi, kmetijstvu hkratu tudi koristni, naj jih stražnik ali čuvaj ne pobija kar vseprek, če se te ptice niso baš že preveč razmnožile; preganja naj jih v glavnem le s takimi imenovanimi slepimi ali praznimi, odnosno strašilnimi streli. Avtomatično streljanje s patronami ali z nalašč v to svrhu napravljenimi raketami se ni obneslo. Domačo perutnino pa imej zaprto in ji to jetništvo kolikor mogoče olajšaj z napravo čim večje ograje okoli kurnika in poleg zrnja z drugo jesensko pašo, katere v tem letnem času pač ne primanjkuje.

Gospodarske vesti

× **Plemenska goveja živina iz inozemstva.** Komisija, ki jo je kmetijsko ministertvo poslalo v Avstrijo in Švico, da tam kupi za naše selekcijske postaje plemensko živino, se je po uspešno dovršenem poslu vrnila domov. V Švici je v okolici Berna kupila 43 bikov simendolske pasme. Od te partije so bili poslani za Dravsko banovino v Mursko Soboto 4 bikki, drugi pa so namenjeni v druge banovine. Zastopnik Dravske banovine je na njen račun kupil v Švici 1 bika in 1 kravo simendolske pasme. Živina je bila odposlana na banovinsko posestvo Selo pri Ljubljani. V Avstriji je komisija v okolici Salzburga kupila 14 bikov pincauske pasme; od teh je za Dravsko banovino 5 bikov, ki so bili poslani v Ormož. Zastopnik Dravske banovine je kupil še posebej za banovino 1 bika in 3 junice iste pasme. V Schrams je komisija kupila 19 junic montafonske pasme in 25 bikov iste pasme, oboje na račun države. Za Dravsko banovino so bili kupljeni 8 bikki, ki so bili poslani na Selo pri Ljubljani. Za tem je komisija kupila na Tirolskem še 5 bikov pincauske pasme za Dravsko banovino in 4 krave za Savsko banovino. Biki so bili poslani na posestvo Selo pri Ljubljani. Živina, ki jo je kupila komisija na račun države, se razdeli na poljedelske zadruge.

× **Naš uvoz soli.** Ker naša produkcija soli zaenkrat še ne krije domačih potreb, uvaža naša država znatne količine soli iz inozemstva. Leta 1929. je uvoz soli znašal 184.225 metr. centov napram 89.812 v l. 1928. Sol uvažajo izključno naše ladje. Razklada se po navadi na Sušaku in v Dubrovniku.

× **Nemci iščejo vezi z našimi izvozniki sadja, semen, jaje in živine.** Nekateri hamburški trdke so se obrnile na naš zavod za pospešitev zunanje trgovine z željo, da bi navezale poslovne stike z našimi izvozniki suhih sliv, orehov, južnega sadja, semen, jaje in živine. Interesenti naj se zgledajo pri informativno-trgovinskem odseku zavoda v Beogradu.

× **Henrik Ford gradi v Kölnu svojo prvo tvornico v Evropi.** Tvornica bo rabila izključno nemški material in zaposlila samo nemške delavce in inženirje. Ford namerava kriti potrebe Nemčije, Skandinavije, Poljske in Balkana.

DOBAVE

Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: dne 6. oktobra t. l. pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave pisarniškega materiala. — Dne 11. oktobra t. l. pri Komandi Bregalniške divizijske oblasti v Stipu glede dobave pisarniškega materiala. — Dne 13. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave materiala za gornji ustroj (groverjevi obroči, tračni žebliji, skretniški material). — Dne 15. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave 2610 kg firneža, ca. 1800 kg raznih barv, 180 kg svinčene belila, 250 kg minija v prahu, 500 kg karbolineja, 400 kg gorske krede, 910 kg kita, 790 kv. metrov navadnega stekla, 146 kg kositra za spajanje; pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave stenja, gorilcev in stekel za svetiljke; dne 16. oktobra t. l. pa glede dobave opeke. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem sлагalistu.)

Dne 16. oktobra t. l. se bo vršila pri Glavnem sanitetnem sлагalistu v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 3000 parov usnjenih copat za bolnike. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem sлагalistu.)

Prodaja lesa se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 16. oktobra t. l. pri Direkciji šum Križevačke imovne općine v Bjelovaru. (Oglas za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Prometno-komercijalni oddelček Direkcije drž. železnic v Ljubljani sprejema do 10. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 60 komadov torbic za sprevodnike in vlakovodje, 1 aktovke in 1 ponjave za pokrivanje voz ter glede dobave 100 kilogramov firneža, 30 kg bele cinkove oljnatne barve, 20 kg emajl-laka in 25 kg solne kisline. — Gradbeni oddelček Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 10. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 108 komadov jekleno-žičnih krtič. (Pogoji so na vpogled pri omenjenih oddelkih.)

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 6. oktobra t. l. ponudbe glede dobave

1500 komadov porcelanastih telefonskih izolatorjev, 50 klopčevic motvoza, 400 pol pergamentnega papirja, 18 komadov čopičev za slikanje in 10 komadov sitov za zidarje; do dne 13. oktobra t. l. pa glede dobave 400 m stenja, 30 komadov porcelanastih izolatorjev, 150 kub. metrov vodnega peska, 10 komadov ležajnih blazin, 20 komadov lopat in 100 komadov železnih drogov. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Borzna poročila

dne 3. oktobra 1930.

Devizna tržišta

Ljubljana, 3. oktobra. Amsterdam 22-775, Berlin 13-445, Bruselj 7-8752, Budimpešta 9-885, Curih 1094-4-1097-4 (1095-9), Dunaj 795-77 do 798-77 (797-27), London 273-99-274-79 (274-39), Newyork 56-265-56-465 (56-365), Pariz 220-60 do 222-60 (221-60).

Zagreb, 3. oktobra. Amsterdam 22-7650 bl., Dunaj 795-77-798-77, Berlin 13-43-13-73, Bruselj 787-52 bl., Budimpešta 988-5 bl., Milan 294-6 do 296-6, London 273-99-274-79, Newyork kabel 56-265-56-465, Pariz 220-64-222-64, Praga 167-17 do 167-97, Zürich 1094-70-1097-40.

Dunaj, 3. oktobra. Amsterdam 285-90, Beograd 12-557, Berlin 168-70, Bruselj 98-86, Budimpešta 123-90, Bukarešta 4-207, Kopenhagen 189-50, London 34-432, Madrid 73-50, Milan 37-095, Newyork 708-60, Pariz 27-80, Praga 21-0567, Sofija 5-1350, Stockholm 190-35, Varšava 79-38, Curih 137-59.

Zürich, 3. oktobra. Beograd 9-1285, Pariz 20-22, London 25-035, Newyork 515-20, Bruselj 71-875, Milan 26-985, Madrid 53-25, Amsterdam 207-80, Berlin 122-65, Dunaj 72-75, Stockholm 138-40, Oslo 137-90, Sofija 3-73, Praga 15-29, Varšava 57-75, Budimpešta 90-20, Atene 6-675, Carigrad 2-445, Bukarešta 3-06, Helsingfors 12-975.

Vrednostni papirji

Zagreb, 3. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 88-25 bl., vojna škoda ar. 432-5-438-25, kasa 432-5-438, dec. 432-5-434 (431-50, 434), 7% Bler. pos. 82-50-82-75, 8% Bler. pos. 93 do 94, 7% pos. hip. b. 81-82-50. — Banke: Hrv. banka 50 d., Prašedion 923-923-50, Udruga 191 d., Ljublj. kred. banka 122 d., Medjunarodna 66 d., Narodna banka 8140-8200. — Industrije: Sečerana Osijek 306-312, Trboveljska 381-382, Slavonija 200 d., Vevče 124 d.

Dunaj, 3. oktobra. Bankverein 17-05, Kreditni zavod 47-20, Dunav-Sava-Adria 11-61, Prioritete 89-05, Trbovlje 46-75.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu.

London, 3. oktobra. 7% Blaire 82-83. Newyork, 3. oktobra. 8% Blaire 92-93-5, 7% Blaire 82-83, 7% pos. drž. Hip. banke 80-25 do 81.

Žitni trg

Novi Sad, 3. oktobra. Pšenica: Neizpremenjeno. Tendence: prijazna, Promet: pšenica 9 vag., kuruza 18 vag., otrobi 1-5 vag., oves 1 vag., moka 7 vg., fižol 1-5 vag.

Sombor, 3. oktobra. Pšenica 80 kg: bačka, Potiska, Šlep 150-155, bačka okolica Sombor 78 kg 142-50-147-50, g. bačka 152-50-157-50, ban. Begaj 79 kg 145-150, ban. Dunav Šlep 140-145, slav. 78-79 kg 132-50-137-50. — Kuruza: bačka 102-50-107-50, bačka za okt. 105 do 110. — Otrobi: bački 65-70. Tendence: prijazna. Promet: skupno 399 vagonov.

Budimpešta, 3. oktobra. Tendence: stalna. Promet: srednji. Pšenica: okt. 15-35-15-59 (15-36-15-37), marc 16-41-16-70 (16-41-16-42), maj 16-80-17-10 (16-80-16-81). Rž: okt. 8-50 do 8-60 (8-49-8-50), marc 9-38-9-76 (9-37-9-38). Kuruza: maj 12-37-12-70 (12-38-12-38). Trs. maj 11-15-11-20 (11-15-11-20).

Hmeljska poročila

Dne 2. oktobra 1930.

Savinjska dolina. Večina letošnjega pridelka je že prodana ter se nahaja v rokah producentov le še kakih 500 mtc. hmelja. Povpraševanje po gladko-zelenem štajerskem hmelju sicer še vedno traja ter so se tudi cene dvignile in uvrstile, vendar se malo trguje, ker ni več dosti blaga na razpolago. Za prvovrstno gladko-zeleno blago se plača 10-12 Din, za srednje 8-10

Din in slabše 7-8 Din za kg. Prodanih je bilo že tudi nekaj manjših partij lanskega hmelja in sicer po 3-4 Din za kg. Ker so zaloge pri producentih izčrpane, se nekateri inozemski trgovci počasi pripravljajo na odhod. Vsled svoje izredno dobre kakovosti je bil štajerski hmelj letos najpreje razprodan ter so se cene gibale nad svetovno pariteto.

Čehoslovaška. Zadnji čas je postala kupčija nekoliko živahnejša ter je tudi dnevni promet nekoliko večji, ker so poleg domačih začele tudi nemške trdke nakupovati večje množine. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene. Tendence za prima in boljše-srednje žateško blago je čvrsta, za srednje in slabše, ki se najbolj ponuja, pa zelo mirna. Za izbrani gladko-zeleni žateški hmelj se plača 16-18 Din, za prima 13-15 Din, za srednji 11-12 Din in za slabši žateški in ostali češki hmelj 7-10 Din po kg. Dosedaj je prodana približno ena tretjina letošnjega pridelka.

Nemčija. Vključ židovskim praznikom traja precej živahna kupčija dalje. Tendence je čvrsta in povpraševanje zlasti za hallertauski hmelj gladko-zelene barve narašča. Za hallertauski hmelj se plača 13-23 Din, za gorski 10-16 Din, za badenski 14-22 Din in za württemberski (Tettang) 22-27 Din za kg. Trži pa se največ le srednji hallertauski hmelj po 16-20 Din za kg.

Sport

Tenis turnir SK Ilirija za prvenstvo kluba.

Danes v soboto in jutri v nedeljo se nadaljuje prejšnji teden započeti interni tenis turnir SK Ilirije za prvenstvo kluba. Vsled dežja so se dosedaj odigrale šele igre v prvem kolu ter je odigrati še večji del preostalih iger. Na turnirju sodeluje čez 20 igralcev in igralke in je lahko prostovoljavci prav lepih in napetih igrah. Na programu so igre posameznikov, gospodov v dvojici in mešanih parov. V vsaki panogi prejme zmagovalac razpisano darilo, medtem ko naslednja dva plasirana prejmeta spominske kolajne oz. priznanice. Turnir prične danes ob 2. uri popoldan in traja do mraka ter se nadaljuje v nedeljo jutraj. Pozivljamo vse aktivne igralce in prijatelje tenisa, da turnirju prisostvujejo in s tem dokažejo tudi razumevanje do te lepe panoge sporta.

I. SSK Maribor : SK železničar.

V nedeljo, dne 5. oktobra t. l. se nadaljuje borba za prvenstvo v nogometu. Na igrišču I. SSK Maribor se srečata ob 15-30 uri I. SSK Maribor in SK železničar v boju za točko. Sodil bo zagrebški sodnik g. Egri. V predtekmi ob 13-30 se srečata rezervi I. SSK Maribor in SK železničar. (Sodnik g. Bergant). Predpoludne ob 9-30 se vrši na igrišču I. SSK Maribor prijateljska tekma mladine I. SSK Maribor in SK železničar.

Radio

Ljubljana, sobota, 4. oktobra: 12.00 Dnevne vesti, plošče. 13.00 Čas, borza, plošče. 18.00 Radio-orkester. 19.00 Ga. Orthaber: Angleščina. 19.30 Aktualna ura, dr. Valter Bohinec. 20.00 Prenos opere iz Beograda. 22.00 Čas in poročila, lahka glasba. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Zagreb, sobota, 4. oktobra: 13.30 Vreme in dnevne vesti. 17.00 Komorni koncert dijaškega orkestra. 18.30 Poročila. 19.40 Kulturna in društvena poročila. 20.00 Prenos iz beogradske opere.

Beograd, sobota, 4. oktobra: 12.45 Opoldanski koncert radio kvarteta. 17.30 Narodne pesmi s spremljevanjem kitare poje g. M. Milutinović. 18.00 Zdravstvena ura. 19.30 Chanson trister, enodejanka. 20.00 Prenos iz opere, nato lahka in zabavna glasba.

Raj zvočnikov...

Dunaj pač zasluži, da ga imenujemo »raj zvočnikov«. Okrog 2000 jih je nameščenih po ulicah, parkih in kavarnah. Vlada je v tem spoznala možnost novih dohodkov. Na veliko veselje muzikov naložila na take zvočnike tako, ki pa je izzvala hude proteste pri občinstvu, pri trgovcih in radio-amaterjih. Zaenkrat še ni znano, kdo bo zmagal...

Ameriška moda

Staro in moderno v pohištvu ne gre prav skupaj. Izbereš pač eno ali drugo, kakor ti je pač všeč, obojega pa ne postavljaš v eno sobo. Nekaterim ameriškim trgovcem pa se je zdelo potrebno, da ne slede strogo tej navadi in posegli so po starinskih oblikah — pri radiu. To se pravi, spravili so na trg sprejemne aparate, montirane v starem kosu pohištva. Seveda je bil ta kos pohištva samo imitacija, sicer bi bil sam dražji nego aparat...

Ameriška publika je seveda navdušena za take aparate. Neka trdka, ki je spravila na trg aparate v starinski »grandfathers clock« (staroverski uri), komaj ustreza številnim naročilom...

Upajmo, da ta moda pri nas ne prodre. Radio je moderna iznajdba, zato mora imeti moderen okvir. Mar je prišlo kateremu avtobrikantu že kdaj na misel, da dá svojim avtomobilom karoserijo — starega poštnega voza?...

Mali oglasi

Oglasi socialne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5—. Oglasi reklamne in trgovske značaja: najmanj Din 10— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par. Za pismene odgovore priložite znamko.

Trboveljski premog

Specijalni »K O K S« za kurjavo naročite pri ILIRIJC.

Dunajska cesta 46. — Telefon 28—20, 25—95.

Gostilna Jadran

v Sp. Šiški (poleg Sokolskega telovadišča), se danes otvori. Točilo se bo prvovrstna domača in dalmatinska vina. Gorka in mrzla jedila vedno na razpolago. — Za obilen obisk se priporoča — I. Šušelj. (814)

Sokolsko društvo v Škofjiloki razpisuje

mesto

hišnika
Prednost imajo oženjeni brez otrok. — Ponudbe je staviti na upravo Sokolskega doma v Škofjiloki.

Načrte in proračune

za zgradbe izvršuje Tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/I. 718

Hiša z malim posestvom

se proda v Kočevju za Din 80.000—. — Pojasnila dr. Sajovic, Kočevje. 526

Ubožen študent

bi rad v prostih urah zaslužil za preživljanje s prevajanjem v srbohrvaščino ali iz francoščine in nemščine v slovenščino. Pogoji v upravi. 807

Iščem tihega družabnika

za novo rentabil. podjetje brez konkurence. Potreben kapital 100 tisoč Din. Ponudbe na upravo pod »Svetla bodočnost«.

511

Doznan, modni krogarji
Špartni ševci
za lase obkrože in zakroje.
Velika izbira, ugodne cene.
R. MIKLAUC pri škotlu
Ljubljana
Lingartova ulica - Mostar-
ska ulica - Pred škotlo.

Še ne verjamate?!

da Vas edino:

RADIO-BALSAM

reši kurjih oces, bradavic, trde kože, žuljev itd. »Jaz s. Alojzija, bolniška Marijina Sestra iz Zavoda »Vicentinum«, se čutim dolžna zahvaliti se Vam, da sem popolnoma odstranila 41 let stare kurje oči. Prav tako tudi vsi, katerim sem svetovala to izredno sredstvo. Bog vam povrni za vašo iznajdbo! Iz hvaležnosti bom vsakomur priporočala vaše mazilo.« — Zahlevajte povsod samo: **Radio Balsam**. Lomček 10 Din (predplačilo) ali 18 Din na povzetje, dva lončka 28 Din, trije lončki 40 Din. Pošilja: R. Cotič, Ljubljana VII, Kamniška 10 a.

6tonski priklopni voz

k tovornemu avtomobilu ter železne sode (barele) rabljene kupi stavbena trdka »SLOGRAD« - Ljubljana

Kislo zelje

Imam že letošnje prvovrstno kislo zelje v vsaki množini vedno na razpolago po najnižji cen. Josip Oražem, Moste pri Ljubljani

Kmetijska družba v Ljubljani

TURJASKI TRG 3
je glavna zastopnica kmetovalcev v dravski banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 20 Din in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»**KMETOVALEC**«
Ta list jim nudi strokovni ponk in navodila za umno gospodarstvo. Družba dobavlja članom tudi razne kmetijske potrebnosti

YSAK KMET MORA BITI ČLAN KMETIJSKE DRUŽBE

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

III—No. 14.218.

Razpis.

Kralj. banska uprava Dravske banovine razpisuje za proračunsko leto 1930./31. šest štipendij za dijake na agronomskih fakultetah in agronomskih visokih šolah. Štipendija znaša mesečno 500.— Din. Štipendije se bodo podeljevale dijakom agronomije ob času vpisa na visoke šole dalje in mesečno dokazovale. Vpoštevali se bodo predvsem dijaki kmečkih staršev, ki bodo sproti polagali predpisane izpite. Biti morajo iz Dravske banovine in neoporečnega obnašanja. Če bodo v proračunskem letu 1931./32. predvidena dovolj visoka sredstva, se bodo pri podelitvi štipendij vpoštevali predvsem v letošnjem šolskem letu določeni štipendisti, če se bodo izkazali štipendije vredne. Štipendije se bodo podeljevale za vse mesece razen avgusta in septembra.

Pravilno kolekovane prošnje in dokumente je treba poslati kralj. banski upravi do 15. oktobra ter priložiti obenem z dokumenti verz, da se prosilec obveže po dokončanih študijah stopiti na zahtevo v službo kralj. banske uprave Dravske banovine in v njej ostati dvakrat toliko časa, kolikor je prosilec užival štipendijo.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine,
v Ljubljani, 30. septembra 1930.
Pomočnik bana: Pirkmayer.

V No. 5911/2. Razglas II 2287—3—3

Razglas o licitaciji

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem težaških in zidarskih, železobetonskih, tesarskih, kleparskih, krovskih, mizarskih, ključavničarskih, steklarskih, slikarskih, preskarskih in železobetonskih del, lesenih tal, vodovodne naprave, električne instalacije, rolet, in umetnega kamna pri zgradbi carinske pregledovalnice, dalje za prevzem težaških in zidarskih, železobetonskih, tesarskih, kleparskih, krovskih, mizarskih, ključavničarskih, steklarskih, slikarskih, preskarskih in železobetonskih del, centralne kurjave, umetnega kamna, lesenih tal, vodovodne naprave, električne instalacije, električnih zvoncev, rolet in trezorja pri zgradbi uradnega in stanovanjskega poslopja carinarnice na Jesenicah.

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 25. oktobra 1930. ob 11. uri, v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Vsi potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki se dobivajo med uradnimi urami proti plačilu napravni stroškov v sobi št. 21.

Ponudbe naj se glase tako, da podajo v obliki popust v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša za carinsko pregledovalnico Din 8.355.745-20 in za radno stanovanjsko poslopje Din 387.402-85.

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kr. banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 29. septembra 1930.

Bonsakove povesti

Norveški spisal Andreas Haukland. Prevel R. S. III.

Če se v severnih krajih domačin smeje, je to kakor pri otroku, in brez miselnega veselja. Toda iz vsega njegovega veselja je čutiti globoko žalost.

Ima kri in čute, rdeče, kakor prvorojenec novo ustvarjene zemlje. In je senzitivni kakor sadnji potomci starih, izumirajočih plemen.

Vsled tega je podvržen duševnim boleznim. In le malo je v severnih deželah ljudi, ki niso čutili diha te bolezni.

Tudi Bonsaku je pokazala parkrat v njegovem življenju svoj sikačji jezik.

Ležal je v svoji postelji, star šest let. Njegova koža je bila rdeča in polna mehurjev. Prvič je bil tepen.

Dolgo je ležal. Od časa do časa se je obrnil. Polasčala se ga je mrzlota, ki mu je povzročala v grlu goltanje. Če se je valjal ter pri tem legel na občutljivi del svojega telesa, je jokal od bolečin. Toda takoj nato se je moral obrniti ter še enkrat občutiti bolečino zdaj - zdaj. Moral jo je občutiti. Vzbujala se mu je nekaka radovednost, kar mu je prijetno dražilo živce.

Dotikal se je z roko najbolj skelečnih mest. Hitro jo je odmaknil ter jo zopet in zopet tja polagal. In vsakokrat je bolj trdo in dalj časa pritiskal z roko. Končno je zaspal. Spal je dobro in dolgo, toda zdaj pa zdaj ga je zopet spreletela ona drgetajoča mrzlota.

Po spanju je bil pa kakor zavrt v nekako megljo, kakor da še vedno spi. Dnevi so minevali. In koža je postajala mehka. Tudi bolečin ni imel več.

V. No. 1025/10. Razglas II. 2286—3—1

Razglas o licitaciji

Kr. banska uprava Dravske banovine v Ljubljani razpisuje za prevzem težaških, zidarskih, tesarskih, kleparskih, krovskih, ključavničarskih, mizarskih, steklarskih, slikarskih, preskarskih in železobetonskih del, dobave in montaže centralne kurjave, električne instalacije in dvigala, pri zgradbi uradnega in stanovanjskega poslopja carinarnice na Rakeku.

I. javno pismeno ofertno licitacijo na dan 4. novembra 1930. ob 11. uri v sobi št. 17 tehničnega oddelka v Ljubljani. Vsi potrebni podatki, pojasnila in ofertni pripomočki se proti plačilu napravni stroškov dobivajo med uradnimi urami v sobi št. 21.

Ponudbe naj se glase tako, da podajo v obliki popust v odstotkih (tudi z besedami) na vsote odobrenega proračuna, ki znaša:

1. Težaška in zidarska dela	Din	604.159-39
2. Tesarska dela	"	183.457-68
3. Kleparska dela	"	12.363-65
4. Krovski dela	"	52.459-99
5. Ključavničarska dela	"	16.371-70
6. Mizarska dela	"	76.229-40
7. Steklarska dela	"	30.160—
8. Slikarska dela	"	14.167-50
9. Pleskarska dela	"	9.824-07
10. Železobetonska dela	"	348.575-54
11. Centralna kurjava	"	185.826-70
12. Električna instalacija	"	35.478-75
13. Vodovod	"	18.430—
14. Dodatna zidarska dela	"	81.500—
Skupaj . . .	Din	1.704.004-37

Podrobnosti razpisa so razvidne iz razglasa o licitaciji v »Službenih Novinah« in na razglasni deski tehničnega oddelka.

Kr. banska uprava Dravske banovine, v Ljubljani, dne 29. septembra 1930

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Nc I 144/30—1 2291

Oklic.

Na predlog Gašperlina Franceta s Trate št. 13 je dovolilo podpisano sodišče s sklepom z dne 27. septembra 1930. Nc I 144/30-1 uvedbo amortizacije naslednjih, pri predlagateljevem zemljišču, vl. št. 141 ko. Vele-sovo, zastavnopravno zavarovanih terjatev:

1. Stenovca Marije roj Jerina iz dolžnega pisma z dne 15. januarja 1848. na doti in posojilu v ostanku 290 gld 12 in pol kr.;
2. Kalinška Andreja na Sp. Brniku iz poravnave z dne 25. junija 1866. št. 3425 v znesku 39 gld s prip.;
3. Zupan Marjane na Trati iz poravnave z dne 6. maja 1868. št. 1863 in odstopnice z dne 29. julija 1869. v znesku 40 gld. s prip. ter
4. Goričnika Jožeta v Adergasu iz dolžnega pisma z dne 15. januarja 1846, prisojila z dne 10. februarja 1867. št. 3952 in poravnave z dne 15. maja 1867. št. 2135 v znesku 24 gld 87 in pol kr.

Vsi, ki mislijo, da imajo kako pravico do teh terjatev, se pozivljajo, da jo priklase pri podpisnem sodišču najkasneje do 1. oktobra 1931., ker se bo sicer po brezusp-

šnem preteku tega roka na zopetno prošnjo predlagatelja dovolila amortizacija vključbe za te terjatve bremeneče zastavne pravice in njen izbris.

Okrajno sodišče v Kranju, odd. I., dne 27. septembra 1930.

T No. I 92/30. 2307—3—1

Amortizacija.

Na prošnjo Germaine Ane, posestnice v Erjavcih št. 12, se uvede postopanje v svrhu amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilka baje izgubila, ter se njih imejitelj poziva, da uveljavi v teku šestih mesecev počenši od dneva razglasitve svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: Hranilna knjižnica Posojilnice v Ptuj, r. z. z neom. por., št. 31.922, z vlogo Din 9730-06.

Okrajno sodišče v Ptuj odd. I., dne 1. oktobra 1930.

Kzp 609/30—19. 2296

Odredba.

S pravomočno sodbo okrajnega sodišča v Novem mestu, odd. III., z dne 11. julija 1930., opr. št. Kzp. 609/30, se je prepovedalo poseganje krčem za dobo 6 mesecev Dremlju Josipu, dne 1. marca 1905 v Višnji gori rojenemu, v Višnjo goro pristojnemu, čevljar-skemu mojstru, v Gradcu št. 79 stanujočemu.

Okrajno sodišče v Novem mestu, odd. III., dne 29. septembra 1930.

E IX 3008/30—7. 2282

Dražbeni oklic.

Dne 13. oktobra 1930. ob enajstih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 27 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga 1. k. o. Šomat, vl. št. 80; 2. k. o. Šomat, vl. št. 26.

Cenilna vrednost: ad 1. 16.193-40 Din, ad 2. 14.104-70 Din, od katerega zneska se mora odšteti znesek 200.— Din za služnosti zajemanje vode v korist vl. št. 80 k. o. Šomat; vrednost čiste cenilne vrednosti: 13.904-70 Din; najmanjši ponudek: ad 1. 10.795-60 Din, ad 2. 9269-80 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. IX., dne 15. avgusta 1930.

E 177/30—12. 2294

Dražbeni oklic.

Dne 29. oktobra 1930. dopoldne ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 19 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Lembrg okolica, vl. št. 248 in 257.

Cenilna vrednost: 25.871 Din 15 par; najmanjši ponudek: 17.248 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Šmarje pri Jelšah, odd. II., dne 13. septembra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 8484. 2280—2—2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za dan 10. novembra 1930. ob 11. uri dopoldne nabavo: 12 kom. avtomatičnih sklepov, 25 kom. ampermetrov.

Pogoji se dobi pri podpisani. Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 29. septembra 1930.

Št. 59. 2262

Razpis.

Podpisano županstvo razpisuje dela po-prave nadarbinskega poslopja cerkve v Sv. Andražu. Natančnejše informacije se dobe pri podpisnem županstvu. Ponudbe se sprejemajo do 15. oktobra 1930. Občinski urad Sv. Andraž pri Velenju.

Razne objave

Objava.

Izgubil sem sledeča izpričevala o posebnem izpitu tehnične fakultete univerze v Ljubljani iz sledečih predmetov: opisne geometrije št. 1348/24; tehnične mehanike št. 196/27; teoretične mehanike št. 191/26; enciklopedije nižje geodezije št. 1705/26; enciklopedije inženjerskih ved št. 1818, leta 1926; enciklopedije visokih zgradb št. 1283/26; enciklopedije tehnične kemije št. 332/26, vsa na ime: Štok Andrej, rodom iz Povirja pri Sežani.

Proglasam jih za neveljavna.

Štok Andrej, s. r.

*

2300

Objava.

Prvo jugoslovansko zadržajersko društvo v Mariboru in Katoreks klub v Mariboru sporočata, da sta se razšla. Poslovanje obeh dosedanjih odborov vodi na novo ustanovljeno Prvo jugoslovansko kuncerejsko društvo v Mariboru.

Maribor, dne 1. oktobra 1930.

Anton Mazi,
t. č. tajnik,

Leo Sušteršič,
t. č. predsednik.

*

2299

Objava.

Izgubila sem izpričevala male mature mešč. šole šolskih sester v Mariboru za šolsko leto 1927/28.

Proglasam je za neveljavno.

Slovenjgradec, 30. sept. 1930.

Druškovič Zora, s. r.

*

2296

Objava.

Izgubila sem akademsko legitimacijo filozofske fakultete univerze v Ljubljani na ime: Mavrovič Regina, rodod iz Celovca.

Proglasam jo za neveljavno.

Mavrovič Regina, s. r.

Tedaj je prišel sanjati, vedno zopet in zopet iste sanje. V sanjah je preživel vsako najmanjšo posamezno fazo kaznovanja: kako so mu obleko slekli, kako so dvignili šibo ter udarili z njo. In vselej je imel pri tem grozničav občutek.

Te sanje so mu izpolnjevale cele noči. In še je vse trepetalo v njem, ko že zdavnaj ni več spal. Sanje so ga vedno bolj in bolj navdajale, vzbujale v njem vročo nejasnost, onemogočale mu vsako veselje ter ga pogrezale v drgetajoč nemir. Če so se drugi otroci radovali ter ga pritegnili med se, se je prišel hrupno in krčevito upirati.

Polagoma ga je pričelo v koži zbadati in srbeti. In vedno bolj vroča je postajala ona vznemirjača grozničavost, ki mu je vzbujala sanje.

Tako je mogel napol speč ležati. V tem stanju je videl, kako se je dvigala šiba. In pri vsakem udarcu, ki ga je zadel, je čutil čudovito omotično slast. Mnogo let pozneje se je še spominjal tega.

Bolj in bolj ga je v koži zbadalo. Čutil je lahno drgetanje, če se je dotaknil le z roko kože. Vendar je bila koža mehka in zdrava.

Bolest, ki mu jo je povzročala kažen, je bolj in bolj izginjala iz njegove zavesti. Občutil jo je le, ne da bi sanjal o njej, kot ostudno, toda dobrosrčno strašilo, s katerim se morajo otroci igrati, ga cukati, nato pa kriče pobegniti.

Tako so potekali dnevi in noči. Čutil je, da se je zbadanje in drgetanje v koži vedno bolj širilo. In kmalu ni mogel več mirno sedeti. Lezlo in gomazelo mu je po celem telesu.

Nekega dne je vrgel svojo čepico v ogenj. Le eno misel je imel pri tem, videti, kako bo zaplapolal plamen. Mati je to videla ter ga je pokarala.

Deček jo je s pričakovanja polnim obrazom in z rosnim svitom v očeh pogledal.

Kmalu nato je prišel njen ljubljeneec, majhen psiček s svilnim kožuščkom — ki ga ji je podaril neki mornar z juga — ko ognjišču, kjer je sedel deček. Vsako mislico napeto, z izbuljenimi očmi se je priplazil do psička ter ga zgrabil. V hipu nato se zasliši grozno tuljenje psa. Mati zakriči.

Deček pa stoji s svetlimi očmi in tresočimi se udi ter strmi v ogenj, kjer ječ pes.

IV.

Ko je bil Bonsak sedemnajst let star, vitek, arhek fant, se je zgodilo, da je Steinar iz Söttinga izoral iz zemlje debel zlat obroč.

Steinar je šel k Blatnemu jezeru, razsekalo obroč ter ga prodal po kosih. Vzel je v najem žganjarno ter povabil vso vas v goste. Noč in dan je bila točilnica polna pivecev. Vse delo so ustavili. Zgradili so veliko žago. Po reki je zdaj plavalo polno lesa.

Zaga je morala prenehati obratovati. Les je prosto plaval proti fjordu.

V teh dneh je mogel delavec zaslužiti dnevno dobre tri tolarje s tem, da je čez dan v fjordu sem in tja veslal ter lovil plavajoča debla. Zdag je smel les plavati. Močni, z vseh strani dežele došli delavci so zdaj sedeli v Steinerjevi gostilnici. Če so se opijani, so vdrli ven ter razsajali po ulicah. Malo naselje je postalo celo roparsko gnezdo. V temnih večerih so včasih napeli vrh čez ulico ter vjeli stražnika. Potem so ga nesli k vodi ter ga vrgli vanjo.

Razgrajajoč so potem zopet vdrl v Steinarjevo gostilnico ter spotoma vse razbili, kar jim je prišlo pod roke.

Se dolgo časa pozneje so pripovedovali o »Močnem Jörn« ki je nekega večera pometal vse goste iz gostilnice. Več dni je pil. Nekega večera je pa sedel molče in nagnjen nad mizo, ki je bila zbita iz ene same deske. Njegov okro-

gel sod na tla. Po tleh ležeče palice so plavale ter nalikoval holmu.

Naenkrat je udaril z roko po mizi ter je prevrnil na moze, ki so sedeli nasproti njemu.

Vstal je, vzel sod z žganjem, ga nastavil na usta ter pil iz čepa. Ko se je dovolj napil, je vrgel sod na tla. Po tleh ležeče palice so plavale v močni pijači. »Pijana Bara«, napol nora baba, je legla na tla ter srkala pijačo, pri tem pa jokala nad toliko zapravljenostjo.

Jörn je pričel prazniti gostilnico. Spravil se je nad goste, prijel drugega za drugim ter jih pometal skozi okno. Ležali so na cesti na kupu ter vzdihovali.

Tedaj je nekdo sunil sedemnajstletnega Bonsaka z nožem v roko, da je potem ohromela. Jörna so zmogli ter ga vrgli na tla.

Prišel se je v gostilnici pravcati peklenški ples. Bila je polna pijanih možikov, ki so skakali po Jörnsovih prsih, da bi mu jih zdrobili. Skakali so kakor obnoredi ter kričali. Grohotali so se kot vrage, ko je hreščalo v mogočnih prsih. Eden izmed njih je pokleknil na tla, ga sunil v trebuh, poslušal ter se na ves glas smejal.

Toda naenkrat jih je nekdo prekinil. Nekoliko se je ozrl po drugih. Potem je pa brenil onega, ki je klečal. Vsi skupaj so obstali, ga topo gledali, nato se pa vrgli kakor stekli psi na obsu-vanca. Ko se je zdanilo, je ležal ta ves zlomljen v kotu.

Toda »Močni Jörn« ni bil resno poškodovan. Kmalu se je zopet opomogel.

Ko so Steinarjevo zlato zapili, so zopet pričeli delati. Vsi so se zopet pomirili. Prišla je oblast. Pričelo se je zaščevanje. Obsodili so tudi sedemnajstletnega Bonsaka. O zaporu je govoril le nerad.

(Dalje prihodnjič.)

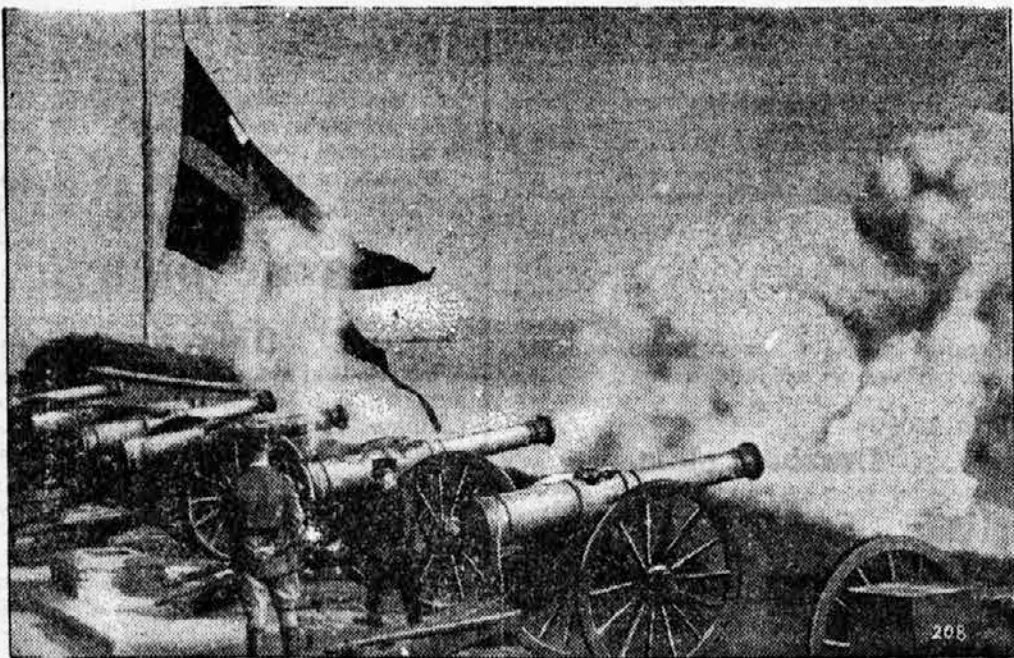
Garderoba angleškega prestolonaslednika

Garderoba angleškega prestolonaslednika ni njegova privatna, ampak je zelo javna zadeva, kajti za premožne Angleže, ki silno mnogo drže na brezhibno obleko, ni vseeno, če obleče prestolonaslednik k smokingu (črni večerni obleki brez »škricev«) bel ali pa črn telovnik, ali pa če obleče k fraku hlače brez svilenih našitkov. Angleške krojače celega zedinjenega imperija pa pretrese do kosti in mozga novica, če berejo, da je prišel prestolonaslednik igrati golf v rmeni obleki.

V kraljestvu mode je »prince waleski« (»prince of Wales«), kakor se angleški prestolonaslednik uradno imenuje, že zdavnaj nastopil svojo vlado in ne mine dan, da se ne bi s svojimi svetovalci posvetoval o modnih zadevah. Ko je prestolonaslednik nedavno avanziral ter bil imenovan za generalnega majorja pri pehoti, za podadmirala pri mornarici in pri letalstvu, so časopisi zelo obširno obravnavali vprašanje, kako se bo vsled teh imenovanj izpremenila prestolonaslednikova garderoba. Spremeniti so morali namreč vse obleke, ki jih mora nositi prestolonaslednik, kadar javno in uradno nastopa. Ker morajo biti njegove vojaške obleke do najmanjše podrobnosti natančno izdelane, omeni vsako povišanje zanj popolno izpre-

membo njegove garderobe, kajti on ne nastopa le v paradnih uniformah posameznih polkov, ampak tudi v njihovih navadnih službenih uniformah. Krojači, ki skrbijo za njegovo garderobo, morajo torej silno natančno poznati ves ceremonijel vseh vojaških oddelkov. Kadar prestolonasledniku svetujejo, kako naj se obleče, morajo biti silno previdni, kajti on pogosto zamenja kraj svojega bivanja z najmodnejšimi prometnimi sredstvi, biti pa mora v vsakem položaju primerno oblečen. Zato ima povsod pripravljene potrebne obleke, sluga pa nosi s seboj vse, kar bi še utegnil prestolonaslednik rabiti.

Se več skrbi pa dela ljudem njegova civilna garderoba. Vojaške uniforme so predpisane, za civilno obleko pa daje prince sam navodila. Tu lahko brez ovir razvija svojo fantazijo in iznajdljivost. Dobro pogodi kroje posebno za športne obleke. Celo ultramoderni člani golf-kluba v Le Touquetu so morali priznati, da jih je prince glede mode »premagal«. Ko je namreč priletel na športni prostor, je nosil srajco in ovrtnik iz nageljso-rdečega blaga, športno obleko iz kariranega blaga, rdeče nogavice z belimi okraski in črno-bele športne čevlje. Za športne obleke ima silno rad svetle in vesele barve, ker te baje podžigajo športno podjetnost.

Častni pozdrav umrlemu raziskovalcu severnih polarnih krajev Andréu-u. Ob prevozu zemeljskih ostankov Andréu-a in njegovih tovarišev mimo danske obale je oddala baterija topov v trdnjavi Kronborg časten pozdrav. Ladja »Svensk sund«, s katero so zemeljske ostanke učenjakove prepeljali v domovino, je že došla na Švedsko.

Posebne vere in cerkve

Med najbolj zanimive kristjanske (ne: katoliške) cerkve (vere) spada brez dvoma poleg koptiške cerkve v Egiptu (ki noče priznati in praznovati božiča) židovsko-kristjanska cerkev v Abesiniji. Ta vera je mešanica kristjanskih in židovskih verskih nauk, njeni predstavniki pa trdijo, da hranijo znano svetopisemsko »skrinjo zavez«. Neka veja te cerkve je bržkone židovsko-kristjanska zamorska cerkev v tistem delu Newyorka, kjer prebivajo zamorci. To cerkev (vero) so ustanovili zamorci, ki so prišli v Ameriko iz Abesinije, vendar pa je ta cerkev popolnoma neodvisna od abesinske, pa tudi cerkveni obredi pri obeh so popolnoma drugačni. Židovsko-kristjanski zamorci v Newyorku tudi ne smemo istovetiti z zamorci židovske vere v Newyorku, ki žive popolnoma po židovskih verskih predpisih in se tudi čutijo žide. Pri njihovi službi božji je zelo veselo. Skof pridiguje, pevke pojo skupaj z verniki, potem pa začno naenkrat vsi plesati. Vsak prime za svoj inštrument, ki ga mora pa prinesiti s seboj, in potem gode in gode ali pa tolče na svoj inštrument kolikor more, zraven pa pleše. Sebe na škotovo znamenje se hruše in truše poleže, nakar pobožno poslušajo razne molitve v hebrejskem jeziku. Posebno čisto-kristjansko cerkev tvorijo Marioniti, ki prebivajo na zapadnem delu Libanona. Vseh je okoli 200.000. Ti se prištevajo k rimsko-katoliški cerkvi, se pa v obredih zelo razlikujejo. Mašo bero n. pr. v sirskem jeziku, njihovi duhovniki se lahko ženijo, obhajilo prejema v podobni kruha in vina in imajo dosti čisto svojih svetnikov in svojih lastnih praznikov.

Žival, ki izumira

Med živali, ki izumirajo, spada tudi ris. Ris je bil nekdanj zel razširjen skoro po celi Evropi, danes pa so to žival po nekaterih deželah že skoro popolnoma zatrli. Ris je nekaka sredina med mačko in leopardom, značilni pa so za risa čopi dlake na ušesih. Ris ni posebno velik, vendar pa poznajo rise, ki so bili do 1 metra in 30 centimetrov dolgi in do 75 centimetrov visoki. Risov kožuh je še dandanes zelo iskan in tudi primerno drag, njegovo meso pa so v srednjem veku celo na dvorih visoko cenili kot izvrstno divjačino. Rise so tudi krotili in jih desirali za lov. V Nemčiji risov že skoro nič več ni, samo ob nemško-avstrijski meji se še kje kakšen pokaže, potem pa na prusko-poljski meji. Na Westfalskem so zadnjega risa pokončili leta 1745., na Württemberškem pa leta 1846. Na rusko-poljski meji pa so jih dobili še od leta 1900. do leta 1911. okoli 60.

V dobi rekordov

Današnja doba stoji v znamenju rekordov. Sportna navada, ki zahteva vedno le največ in najvišje, pa se je prenesla tudi na duševno delo, zlasti v tehniki, kjer tudi zahtevajo vedno več in vedno boljše.

Glede rekordov v tehniki vodi brez dvoma Amerika, ki je sploh dežela pretiravanja. Da so lokomotive na »pacific-ekspresu«, ki vozi iz Newyorka v San Francisco, še dandanes najhitreje na svetu, je jasna stvar. Te lokomotive vozijo na ugodnih delih proge z brzino 130 kilometrov na uro. Še hitrejša kot te lokomotive so seveda letala, ki so dosegla v Ameriki že brzino do 450 kilometrov na uro. Veliko tehnično delo je bil dalje ogromni dirkaški avtomobil majorja Segrave-a, še večji dirkaški avtomobil pa so zgradili nedavno v Cincinnati, ki je skoraj dvakrat tolikšen kakor je bil Segrave-jev. Amerika ima kajpakda tudi najdaljši most na svetu, najvišji stolp in največje fužine. Doslej je bil najvišji stolp na svetu Eiffel-ov stolp v Parizu, v Newyorku pa so zgradili nebotičnik, ki ga krona še za nekaj metrov višji stolp kakor je Eiffelov. Amerika ima tudi največji daljnogled, ki je postavljen

Spomenik »neznemu vojaku« v Avstriji. V mestecu Mödling pri Dunaju se nahaja mala zgradba, ki ji pravijo »Husaren-tempel«. Zgradba je podobna kapelici. To zgradbo namerava avstrijska vlada prenearediti za spomenik avstrijskemu »neznemu vojaku«.

v Kalifornijski zvezdarni na Mount Wilson-u. Premier leže tega daljnogleda meri 2 metra 58 centimetrov; težka pa je leča 4 tone.

V Ameriki so izdelali tudi doslej najbolj kompliciran in najdražji fotografski aparat. To je dragocen aparat, s katerim se dajo izdelovati filmski posnetki življenja, v morskih globinah. Največje podmornice ima zopet Amerika, ameriški potapljači pa imajo aparate, s katerimi se spuščajo brez posebnih težav v globine do 200 metrov in še nekaj čez. Najbolj globok rudniški rov pa je v Kaliforniji, ta rov sega dva in pol kilometra globoko pod zemljo.

Največje knjižnice pa ima Evropa: in sicer knjižnica britanskega muzeja v Londonu in francoska narodna knjižnica v Parizu. Zato pa ima Amerika največjo knjigo na svetu. Je to sveto pismo, ki ima slike v življenjski velikosti. Knjiga je 2 in pol metra visoka in 1 meter 70 centimetrov široka. Knjiga je vezana v svinjsko usnje s srebrnimi okovi, tehta pa nad 100 kilogramov.

Konji na dopustu

Predsednik ameriškega društva za varstvo živali James P. Briggs iz Washingtona je dal sezidati ob reki Potomac v Marylandu počitniški dom za preutrujene konje vsake starosti. Gospod Briggs je namreč mnenja, da ne potrebujejo oddiha samo zgarani ljudje, ampak tudi zgarane živali, zlasti pa tisti konji, ki morajo voziti po trdem tlaku velikomestnih cest. Hlevi v počitniškem domu za konje so jako prostorni in zračni, okoli hlevov pa se razprostirajo obširni travniki s sočno pašo. Ob bregovih reke Potomac raste dovolj drevja, kamor hodijo konji lahko v senco. V počitniški dom ne sprejemajo, kakor rečeno, le mladih konj, ampak tudi stari konji, ki so v velemestnem zraku že skoro odveč, skačejo tam po travnikih kakor žrebci, ker se čutijo zopet enkrat popolnoma slobodni. Od konja se plača v počitniškem domu po 2 dolarja na teden, cena pa je postavljena nalašč tako nizko, da bi se kolikor mogoče lastnikov konj te ugodne prilike poslužilo in dalo svoje konje zopet nekoliko »popraviti«. Hranijo konja prav dobro, tako da se tudi najbolj utrujene živali popravijo že v 2 do 3 tednih in kakor ljudje, tako se tudi konji vračajo iz svojega »počitniškega doma« sveži in zdravi na svoja stara mesta na novo delo. »Počitniški dom za konje« cenijo lastniki konj vedno bolj, ker vidijo, da konji, ki so se enkrat tam oddahnili, veliko bolje in več delajo kakor so

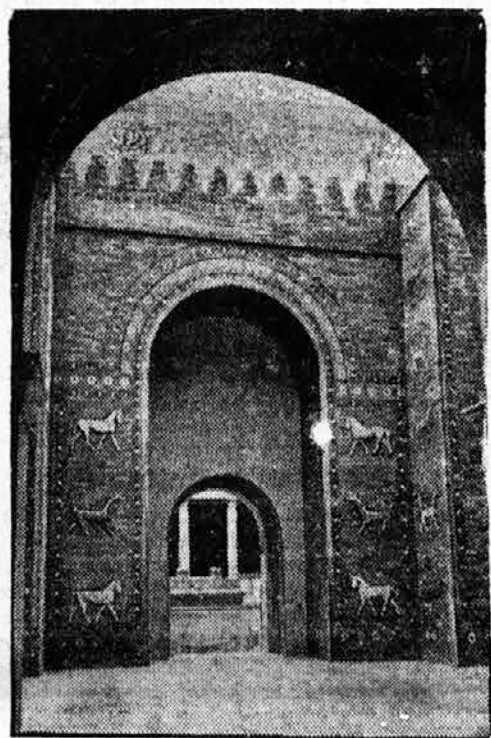
Nemški poslanik v Londonu dr. Sthamer zapušča London.

Nemški poslanik dr. Sthamer je zastopal Nemčijo v Angliji skoro 10 let. Pri njegovem odhodu so priredili njemu v čast sijajno večerjo v znamenitem Claridge-hotelu. Slika nam kaže predsednika angleške vlade Mac Donada (na desni) in dr. Sthamerja (na levi), ko zapuščata po večerji hotel.

delali prej. Zato upa gospod Briggs, da bo še v drugih krajih ustanovil take »počitniške domove za konje«.

Proti akademskim naslovom

Na Češkem so vseučilišča prenapolnjena in zato iščejo ljudi iz praktičnih poklicev in teoretiki vsa mogoča pota in sredstva, da zajeza silni naval mladine na vseučilišča, ki mora imeti za posledico le silno proletarizacijo šolanih ljudi. Med drugimi se je javil tudi doktor prava Rafael, ki piše v »Prager Tagblatt«-u tole: »Nobeno sredstvo ne bi dotoka mladine na vseučilišča tako zajezilo, kakor ureditev vprašanja naslovov. V zapadno-evropskih deželah nagovarjajo vsakogar z nagovorom »moj gospod« ali pa »moja gospodična« (monsieur in mademoiselle), brez ozira na akademske naslove, in nihče se ne čuti zato razžaljenega. Naslove naj bi imeli le tisti, ki izvršujejo kakšen poklic. Priprosti ljudje na deželi pravijo »gospod odvetnik«, »gospod učitelj«, »gospod arhitekt« itd., samo zdravniku pravijo na kratko »gospod doktor«. Ljudje ogovarjajo torej vse ljudi po njihovih poklicih. Če bi to navado vpeljali tudi v uradno prakso, bi odpadlo z vseučilišč dosti ljudi, ki študirajo danes le zaradi naslova.«

Iz »Pergamon«-muzeja.

V Berlinu so te dni odprli takozvani »Pergamon«-muzej, kjer so zbrane skoro vse starine iz že porušenega starodavnega mesta Pergamon-a. Slika nam kaže mestna vrata, ki so se imenovala »babilonska«, ker je skozi ta vrata peljala cesta v Babilon.

Zanimiv poskus

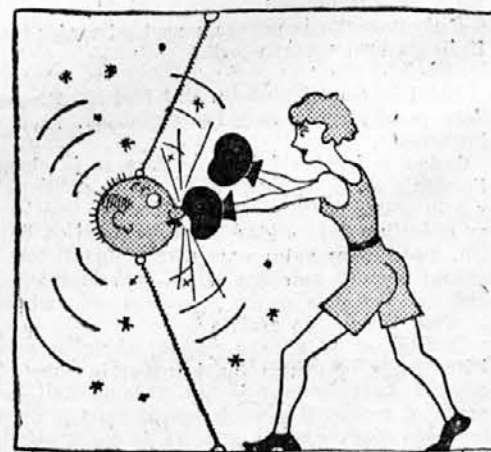
Na vseučilišču v Cambridge-u so napravili sledeči poskus: Kokoši so dajali vsak dan s hrano vred tudi neko rdečo barvilo. Ko je kokoš začela nesti, so pregledali jajca in so ugotovili, da je beljak ostal bel, rumenjaka pa se rdeča barva prijala. Barva je počasi prodrala od roba proti sredini rumenjaka.

Največji botanični vrt

Največji in najbolj zanimiv botanični vrt se nahaja v tistem delu londonskega predmestja Richmonda, ki se imenuje Kew (reci: Kjú). Tamonjni botanični vrt meri 110 hektarjev, začeli so ga pa delati leta 1760. Od leta 1820. dalje je ta ustanova državna. Obsega velike botanične muzeje, poseben zavod za poznavanje gob, ima bogate specialne botanične knjižnice, ogromne zbirke posušenih rastlin in veliko galerijo botaničnih slik. V bližini botaničnega vrta se nahaja tudi zvezdarna. Kew je od središča Londona oddaljen komaj 13 kilometrov.

Za kratek čas

Gospa: »Micka, stopite v mojo spalnico in prinesite mi pismo, ki leži na nočni omari.« Micka: »Katero pa? Ali tisto, kjer vam sporoča gospod brat, da se je zaročil, ali tisto, kjer vam opisuje vašo prijateljico zadnjo veselico?«

Vaja za bodoči srečni zakon.